

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozzunk mezei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	20 kor.
Fél évre	10 „
Negyed évre	5 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

◆◆◆◆ Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk czime f. év november 1-től ◆◆◆◆
Budapest, VIII. ker., József-utca 15. földszint 2.

Kérjük az összes levelezéseket, szakközleményeket, pénzküldeményeket, hirdetéseket stb. ezen újabb czimre juttatni.

A „Gazdasági Lapok” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA.

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — Ix.	875
Miképpen számíthatjuk ki a gabonafélék árát tőzsdei árak után. — Bászeli Elek	876
Miért kicsinyek buzaátlagaink s hogyan segíthetünk e bajon? Fehér Zoltán	876
Tárca. — Ragályos betegségek és a védekezés ellenük. — Schiller Ottó	876
Neveljünk magról gyümölcsfát. — Balogh Bálint	878
Könyvismertetés.	879
Kérdések és feleletek	879
Kérdések: Őszi buza sárgasága. T. S. — Leveles cukorrépafej eltevése. J. Gy. — Peronosporás burgonyaszár. M. J. — Szőlőtakarás késedelmes végezése. K. T.	
Feleletek: Épületérték-apadás. Szűcs János. — Reichenbach Béla — Cselédiakás átalakítása. Szűcs János. — A cseklő répa természetese. Balogh Bálint. — Hogyan végezzük a hasítékba oltást szőlővel. Sz. G.	
Hírek	880
Aprók	881

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — Hol vannak a helyes árnyok a gazdaságban? — Az elszomorító gazdasági vetésbulletin. — A pénzügyi helyzet. — Merénylet állattenyésztésünk ellen. — Szerb kivándorlási csalogatás. — Az OMGE új elnököt választ).

A mult heti hideg időjárást ismét az eső váltotta fel. Semmiképpen sem kedvező ez a vetés munkájára. Sok helyütt hó esett, úgy hogy a répakat a hó alól kell kikapartatni. Jellemzően írja le a hét elejéről a helyzetet e lapok kiadótulajdonosa a ki Hontmegyében, Bars határán gazdálkodik. A következőket írja:

„Zimankos, télies az időjárás, minden éjjel —5 —7 C°-ra száll le a hőmérő, de még nappal sem tud felmelegedni úgy, hogy gyakran még a nap sugarai sem tudják felolvasztani a kátyukból a jeget. A hegyek, sőt dombok is fehér köntösbe bujtak, állandó hó borítja őket. Bizony ez idő szerint szomorú látvány ez nagyon! Korán köszöntött be a tél. Az őszi vetések nagyon hitványak, de hogy is tudnának fejlődni ebben a hidegben? Az őszi alá szánt területek 30%-a még mindig vetetlen és azt hisszük, hogy most már azok is maradnak. Nagy keletje lesz tavasszal a tavasz buzának és az valószínű-

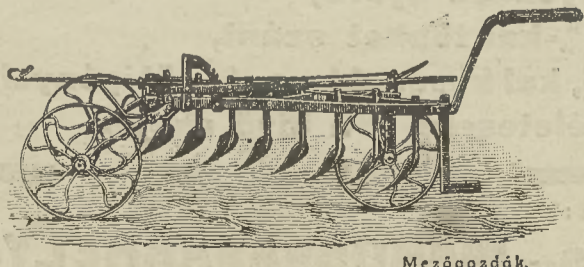
leg drága is lesz, fedezzék tehát gazdáink idejekorán szükségleteiket! Ez a nagyarányu terület-hiány, azt hisszük, erősen fogja annak idején a gabonaárakat is befolyásolni.

De mi van a répával, kukoriczával és krumplival? Ez a kérdés nagyon aktuális! Szegény répa szomoruan kandikál ki a hó alól és vája, mikor szabadítják meg már a föld fagyától. De hiába, nincs, a ki kiszedje, nincsen munkáskéz! Hát akkor hol vannak a munkások, talán kivándoroltak Amerikába, vagy talán kihalóban van az emberi nem? Dehogy, egyik sem. Munkás van annyi, mint eddig volt, de más itten a baj! Vessünk csak egy pillantást lapunk homlokára: A vezérelv: „Hozzuk helyes arányokat gazdaságunkba!” Ezt hajtsa végre minden gazda gazdaságában és akkor bizonyára meg fog szünni az a most uralkodó munkáskrisis! Sok gazda tulhajtja a cukorrépa-termelést, birtoka felét beveti cukorrépa-val és ettől várja boldogulását. De hogy ez mennyire nem válik be, az kitűnik a mázsánál; a cukorkorjárok mézes-mázos csalogató szavai gyermekkorai mesévé válnak és jön helyébe a diktatura: a kérelhetlen levonások. Szegény répa megszemélyesíti azt a bizonyos rókát, melyről több bört lehet lehuzni, perczenek képében. És a gazda mindezt tétlenül nézi és bizony most már kénytelen nézni. Ezt tetézi az idén a rossz időjárás és a tultermelés okozta munkahiány. 90—100 korona holdankint a kiszedés díja és 3 korona 50 filléres a répaár! Hol van itt az arány? Hol van itt a haszon?”

Elszomorító a földmívelésügyi miniszter mult heti kiadványa a mezőgazdasági állapotról. A Tisza-Maros szögén 55 és Erdélyben pláne 65% a bevetetlen terület? Megdöbbenéssel közöljük e számokat és csak azt kérjük, mi lesz a jövő évben?

Kalkuláció.

Ország-rész	1912-ben leavaltva ezer k. hold	Bevetetlen terület százalék- ban	terület ezer k. hold
I. Duna balpartja	380	25	90
II. Duna jobbpartja	1000	25	250
III. Tisza balpartja	970	35	330
IV. Tisza jobbpartja	470	45	210
V. Tisza-Maros szöge	1400	55	770
VI. Duna-Tisza köze	1240	25	310
VII. Erdély	620	65	400
Összesen	6080	38.7	2360

Mezőgazdák.

NYOLCZVASU KULTIVÁTOR

kitünő eszköz tarlóhántásra.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

nökké Bujánovics Sándort, alelnökké pedig gróf Zselénski Róbertet, örgróf Pallavicini Edét és Osztrólczy Miklós nyug. főispánt jelölték. Az értekezlet javaslatát az igazgató-választmány egyhangulag magáévá tette.

Nem lesz tehát mint hirtelt interregnum, hanem compromissum jött létre. Merkantilista jut az OMGE elnöki székébe. Ha ez közeledés akar lenni, helyes. De nem hisszük, hogy a gazdák az ilyen vezetésbe belenyugodnának. Egyébként minden marad a régiben. Nem jó frissen lengező szellő az OMGE-be. Ujabb fuvalat, mely új életet vinne a tisztas falak közé. —ix.

Miképpen számíthatjuk ki a gabonafélék árát tőzsdei árak után.

Irta: Bászeli Elek.

A mai nagy létérti küzdelemben a gazda nemcsak termelő, de egyszermind kereskedő is, mert ha minél nagyobb jövedelmet óhajt birtoka után felmutatni, akkor nemcsak sok és jóminőségű terményt kell produkálnia, hanem a termését jól is kell értékesítenie. Hiszen a termények jó értékesítése a mai kor mezőgazdaságának egyik legjobb életkérdése, jóformán ezen kérdés körül is forog az egész mezőgazdasági társadalmi törekvés és daczára ennek bátran kijelenthetjük, hogy ezen kérdés még mindig nincsen teljesen megoldva és mindaddig nem is lesz, a míg a határidőüzleti spekuláció szabályozva nem lesz.

Igaz, hogy daczára a papirosbuza spekulációknak rendes körülmények között a gabona, főleg a buza, aratás után közvetlenül rendszerint drágább, mint egyébkor, azután egy-két hét múlva a buza ára ismét csökken, ennek oka főleg abban rejlik, hogy az amerikai, déloroszországi stb. búzák jóval messzebb esnek a világ búzapiaczeitól, mint mi, illetve búzájukat hozzátképest csak lassabban tudják Anglia stb. kikötőbe szállítani, így tehát a buzaárak csak egy-néhány hét múlva gyakorolják depresszív hatását. Már most, ha ezeket tudjuk, igyekezzünk ezeket okvetlenül ki is használni, ugyanis az aratást kövesse azonnal a cséplés és búzákat igyekezzünk még a gép alól eladni, ezáltal a mint már előbb is jeleztük először jobb árakat

leszünk képesek elérni, másodsor az esetleges mindenféle károk ellen is biztosítva leszünk. Az eladás alkalmával kísérjük mindenkor figyelemmel a külföldi piaci árakat is, mert a depresszió ezeken mindig előbb jelentkezik, illetve ha azt látjuk, miszerint a buza árfolyama a londoni, párisi és berlini piacokon hanyatlik, csaknem teljesen biztosak lehetünk, hogy nálunk is hanyatlani fog, természetesen ilyen körülmények mellett tanácsos lesz búzákat azonnal eladni, legalább is addig a míg az áresés nálunk is be nem következik. Ezzel ellenkezően, ha az említett külföldi piacokon az árfolyam emelkedőben van, akkor az elérhető jobb árak reményében legyünk tartózkodóbbak.

A gabonafélék árfolyama az egész országban rendszerint a budapesti gabonatőzsde árai szerint ingadozik; a rendszerint szót azért említjük, mivel arra is volt már eset, hogy némely vidéki városban aránylag drágább volt a buza, mint Budapesten, ez azonban kivétel és főleg csak akkor fordul elő, ha az ottani malmok vásárlási kedve igen nagy; a miért is ezen kivételes állapotot számításán kívül kell hagyni. Lássuk, hogy a budapesti gabonatőzsde áraiból, a melyek az egész ország gabonaféléinek árait befolyásolják, miképpen lehet az egyes vidékek gabonaféléinek pontos árát kiszámítani? Ezt úgy tehetjük, ha figyelembe vesszük azon költségeket, a melyek a gabonaféléket megterhelik, a míg azok Budapestig érnek; ezen kiadások az alábbiak:

1. A vasuti szállítási költség a termelő állomástól—Budapestig. Ez pl. Temesvár—József-vagy Gyárvárostól—Budapestig vagononként 170 kor.
 2. A közvetvám Budapesten 100 q-ért 5 korona.
 3. A nagykereskedő jutaléka a gabona eladásáért 100 q-ért 10 korona.
 4. Az átadási illeték 100 q-ért 8 korona.
 5. Az ügynöki díj. Ez $\frac{1}{2}\%$.
 6. A kamat, mert a börzén a búzát mindig 3 havi hitelre veszik. Ez jelenleg 6%.
 7. A zsákok kölcsöndija, ezt azért kell számításba venni, mivel a zsákokat a nagykereskedő is kölcsönözi, illetve az árból levonásba hozza. Ez darabonként és hetenként 5 fillér.
- Igy tehát, ha Temesvárról egy vagon búzát

Budapestre felküldünk, akkor azt a következő kiadások terhelik, ha a buza Hl. sulya 76 kg és budapesti ára 22 korona.

1. Vasuti szállítási költség Budapestig	170— K
2. Közvetvám Budapesten	5— ”
3. A nagykereskedő jutaléka	10— ”
4. Átadási illeték	8— ”
5. $\frac{1}{2}\%$ ügynöki díj	113— ”
6. Három havi kamat (6%)	33— ”
7. 132 zsák kölcsöndija	63 60 ”
Összesen:	243 60 K

Illetve a fenti számítás szerint Temesváron a buza métermázsájának ára a budapesti gabonatőzsden jegyzett árunál 2 kor. 43 fillérrel ér kevesebbet.

Végül felemlítjük, hogy a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség hadbiztossága is a vidéki gabonafélék árait a budapesti gabonatőzsdei árhoz mérten számítja ki, azonban csak a vasuti fuvar költséget hozza levonásba és a zabnál még métermázsánként 20—30 fillér tisztasági prémiumot is fizet, tehát méltányos árakon veszi át azokat.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület az idén először próbaként tagjaitól teljesen díjmentesen 15 vagon zabot közvetített a cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága részére ab Temesvár—József- vagy Gyárvárosi állomás a következő árak mellett 20—28 koronától 22—68 koronáig. Megjegyezzük még, hogy ezen vasuti szállítások a mérsékelt katonai vasuti díjtáblázatok számítása alá esnek, illetve a polgári vasuti fuvarnál mintegy 33%-al olcsóbbak.

Egy szóval a fentiekből kiindulva haladni kell a korral és minden alkalmat meg kell ragadni, hogy bevételeink minél inkább fokozódjanak.

Miért kicsinyek buzaátlagaink s hogyan segíthetünk e bajon?

Irta: Fehér Zoltán.

Unos-untig hangoztatják, hogy a magyar buza nem képes holdanként oly magas átlagterméseket adni, mint más külföldi fajták s hazánk holdankénti szemtermése ezért marad el más államokéjától; pedig ha lelkiismeretesen meg-

▼▼▼▼▼ TÁRCZA. ▼▼▼▼▼

Ragályos betegségek és a védekezés ellenük.

Irta: Schiller Ottó.

Csaknem minden ragályos betegséget az u. n. patogén baktériumok, azaz azok a mozgékony mikroszkopikus élőlények okozzák, amelyek az emberi szervezetre, azáltal, hogy benne bomlási (erjedési) folyamatokat idéznek elő, veszedelmesek. Az orvostudomány ma már tisztában van vele, hogy olyan különböző szimptomájú betegségek, mint pl. a diftéria, a kolera a tuberkulózis stb. lényegileg azonos eredetűek, baktériumok behatolásának infekciónak a következményei. Az első bacillusokat 1855-ben sikerült fölfedezni léptetés lovak vérében. Ez óriási haladás volt, mert addig a legképtelenebb feltevések uralkodtak az ilyen betegségekről, a régi görögök pl. azt hitték, hogy a megsértett istenség, (Apolló) tizedeli meg néha nyilaival a barmokat és az embereket.

Mikor már ismerték a bacillust, csakhamar rájöttek arra is, hogy 3 utja van az infekciónak:

nyílt sebekben, légzés közben és a táplálékkal történhetik a fertőzés. Az infekció után a betegség nem azonnal mutatkozik, közbeesik az u. n. lappangási időszak. Ezalatt a legtöbb esetben a baktériumok mérget (u. n. toxint) választanak ki a szervezetben, amely védekezik: ellenmérget (antitoxin) produkál, illetve fehér vérsajtjeit, melyek a baktériumokat fölfalják, dirigálja a veszedelmes pozíciókra. Az így megmérgezett, másrészt a védelemben fölkorbácsolt szervezet azután általános rosszulléttel és hevesen kitörő lázzal reagál: megkezdődik a tulajdonképpeni betegség.

Az egyes betegségek egészen különböző lefolyásúak, mert különbözőek a baktériumok is. 1868 óta ismerik a piskóta alakú diftéria-baktériumokat, melyek a torok és a garat fehér foltos képződményeiben ütnek fészket. Azóta fölfedezték már számos betegségnek, a koleraának, a typhusnak, a vörhenynek, a váltóláznak stb. baktériumait. Minthogy ezek közül némelyek a szervezeten kívül csak nehezen élnek meg, fölfedezésük nem volt könnyű dolog és egy egész különös eljárási módszernek, a hirneves Koch Róbert tiszta fajtenyésztési módszerének volt csak köszönhető. Ugyanez a módszer tette lehetővé az egyes baktériumok életfeltételeinek tanulmá-

nyozását és a tanulságok alapján s az elpusztításukat illetve a védekezést ellenük.

A tiszta fajtenyésztés röviden úgy történik, hogy a baktériumokat tartalmazó folyadékból egy csöppet gelatine-al bevont és csiramentessé hevített üveglapocskára csöppentenek. A baktériumok (ha az egy csöppben többféle fajta került volna esetleg belőlük a táplálékukat tartalmazó gelatine-ban hamar fejlődnek, de ugyanekkor az egyes baktérium-fajok szétkülönülnek, mert a gelatine gyorsan kihül és elválasztó réteget képez körülöttük. Azonkivül azt is kitalálták, hogy bizonyos — egyébként hatástalan — festőanyagokkal különböző színekre festik a különböző baktériumokat, úgy, hogy most már nem nehéz az egyes fertőző betegségek okozóinak életmódját és tulajdonságait megfigyelni.

Az emberiségre a legfontosabb fertőző betegségek: a tuberkulózis és a kolera. A tuberkulózis átlag az emberiség $\frac{1}{7}$ részét küldi a másvilágra. Bacillusát csak 1882-ben találta meg Koch, mert azt a bacillust a véren kívül nagyon nehéz tenyészteni. Biztos orvosságunk ellene még ma sincs. Kedvencz hőmérséklete 37° C, tehát a melegvérű állatok szervezetében otthonosan érzi magát. Az organizmusban borsónagy-ságu csomókat, az u. n. gümöket idézi elő, innét

A szabadalmazott

„JURENÁK EKE“

**szerkezete egyszerű,
kezelése könnyű,
szabályozása gyors,
kb. 50%-kal többet szánt,
kb. 30%-kal kevesebb vonóerőt igényel,
legtökéletesebb s a jövő ekéje.**

Részletes árjegyzéket szívesen küld:

„JURENÁK“ szab. ekegyár Részvénytárs., MAROSVÁSÁRHELY.

vizsgáljuk minden oldalról e tárgyat, okvetlenül rájövünk, hogy nem a buzafajtában, hanem a magyar gazdáiban kell azon hibákat keresni, melyek a kis átlagok előidézői.

Egy cikk keretében képtelen vagyok valamennyit felsorolni s részletesen tárgyalni, azért a t. olvasók kegyes engedelmével fejezetekre osztom dolgozatomat, melyekben az egyes okokat elmondva, a megfelelő gyógymódokat, orvosszereket is megfontolás alá vehetjük. Itt e bevezető sorokban csak a fejezetek címét jelölöm meg.

1. Nem jut megfelelő talajba a buza.
2. A vetésfogóba nem azon helyre teszik, a hová leginkább illenek.
3. A kellő táperők hiányával van a talaj.
4. A talajelőkészítés nem a legjobb.
5. A vetőmag kiválasztásra nem fordítottak gond.
6. A vetőmag-mennyiség nem megfelelő.
7. A vetés módja helytelen.
8. Nem lesz kellő időben vetve.
9. A tenyész idő alatt nem részesül gondozásban.
10. Nem védekeznek gazdáink a megdülés és a növényi s állati ellenségek ellen.
11. Az aratás ideje nem lesz mindig jól megválasztva.
12. Cséplésnél történnék hibák.

Korántsem akarom azzal vádolni a magyar gazdákat, hogy az itt felsorolt egy tucat főbűnt mind elkövetik a buza ellen, sőt elismerem, hogy majdnem valamennyi nagybirtokos s bérlő, de a még meglévő középbirtokosoknak is nem kis része elég lelkiismeretesen termeli a buzát; de azt már nem lehet tagadni, miszerint a kis- és törpe birtokok kezelőinek legnagyobb része még ma is úgy gazdálkodik, mint apjától látta s éppen nem a gondos megfontolás jellemzi a fő kenyérgabona termelésénél, pedig ha a felsorolt 12 mulasztás közül csak egyet is elkövet, már nem számíthat arra az átlagra, mellyel nyugati szomszédaink díszeszenek, kiknél bizony ily mulasztás fehérholló számba megy.

Kisgazdáink legnagyobb része fájdalom, a nagyon is megváltozott viszonyok daczára most is csak úgy veti a buzát, mint űk-, déd-, öreg-, vagy édesapja s maradi természeténél fogva

nem halad a korrallal, hanem azt tartja, ha jó volt az „öregék“ idejében így, jó lesz az most is, csak az Isten adjon rá időt. Természetes ugyan, hogy a Teremtő a legjobb gazda, de azért egyedül a Mindenhatóra bízni gazdaságunkat, mégis csak könnyelműség; nekünk gazdáknak magunknak is elő kell segíteni a természetet s el kell távolítani kényérterményünk tenyészutjából mindent, a mi arra hátrányos s kártokozó lehet, mert nagyon is igaz az a régi közmondás: „Segíts magadon, az Isten is megsegít“; de nagyon is sokszor való az a másik jelmondat is s ráillik különösen a gazdára, hogy „Mindenki saját szerencséjének kovácsa.“

1 Nem jut megfelelő talajba a buza.
Minden gazda tudja, hogy a buza kötött talajt kíván, mely a szárazságban is hosszabb ideig megtartja üdeségét, frissességét, azaz a talajnedvességet tartósabban tudja megkötni s elraktározni, mint a laza talaj. Tehát a humusztartalmu vályog és az agyagtalaj az, mely a buzának legjobban megfelel, azért ezen talaj-nemek buzatalajoknak is nevezetnek.

Hogy ha szép Magyarországon csakis ily buzatalajokba vetnék a buzát, akkor az átlagos szemtermés minden bizonnyal tekintélyes mennyiséggel emelkednék, sőt a minőség is alaposan javulna. De mit látunk? Vetnek minálunk mindenféle talajba buzát, nem igen nézik neki való-e az a föld vagy sem; azután csodálkoznak, hogy oly alacsony termésátlaggal kénytelenek beérni.

Hazánk nagyon is a szárazság felé hajló időjárásával, ugyszólván megköveteli, hogy a buzát valódi buzatalajba vessük, mely az osztályban is meg tudja tartani azt a talajnyirkosságot, melyet ezen gabona teljes és tökéletes kifejlődésére megkíván. Vagyis ily talajban a szemek fejlődése rendes lesz és a megszorulás, a szemek összeaszása, besülése a polyvába (mely miatt a cséplés oly keserves) nem szokott bekövetkezni, vagy csak nagyon kis mértékben s legfeljebb ott, hol a talaj nem elég mély rétegű. Mert tudvalevőleg a sekély talajok hamarosan kiszáradnak és a buza mélyen ható gyökerei, ha nem jutnak megfelelő táplálékban bővelkedő rétegbe, hanem p. o. sivár homokba vagy kavicsba, akkor bizony a buzánövény fejlődése megakad s a

kalász és szemképződés nagyon is sok kívánni valót hagy maga után. Vizenyős talajok, hol az altalajviz magasan áll, nem megfelelők buzának, mert ha a gyökérzet tulsok nedvességet kap, elrohad s a buza tönkre megy.

Csakis kellő nedvességű, tehát bővebb csapadékkal megáldott és hűvösebb léghőmérséklettel bíró vidékeken — tehát erdőkoszoruzta domb- és hegyvidéken vagy száritó szelektől védett vizpartok közelében — tanácsolható lazább talajba is buzát vetni, ha az kellő mésztartalommal bír, tehát mészdus homokos talajba is. Mig az Alföld napsütötte száraz éghajlata alatt csakis a mélyrétegű kötött talaj való buzának, mely a talajviz folytán mindig kellő nedvességhez juthat. Tőzeget (turfás) föld, laza mészszegény, vagy futó homok, nyirkos agyag vagy televényben szegény vályog, nem buzának való.

Ezek volnának a főelvek, melyekre a buza vetésénél támaszkodni kell s aki ezeket be is tartja, annak holdankénti átlagai nem lesznek kicsinyek.

Külföldön arra nagy súlyt helyeznek, hogy a buza az öt leginkább megillető talajba kerüljön, holott nálunk fájdalom, erre nem sok súlyt fektetnek gazdáink és annyira szerelmesek a buzába s olyan nagy mértékben termelik a gabonát saját zsebük rovására is, hogy a csekély termések részben a tulságosan kiterjesztett buzatermelésben lelik magyarázatukat. Pedig mennyivel több tiszta jövedelmet lehetne a talajból kicsikarni, ha mindig a neki legjobban megfelelő növényeket termelnék benne. P. o. a könnyebb homokos talajban rozsot, zabot, dohányt, burgonyát stb. a talajviztől szenvedőben zöldségféléket, kerti veteményeket, avagy levezetjük a vizet csatornázással, árkolással vagy alagsövezéssel, hogyha erre nincs módunk s költségünk, akkor bakháti műveléssel tesszük termővé az ilyen földet. Szóval mindig mindent a maga helyén növezzünk, akkor bevételeink szaporodni fognak.

Nem tagadható ugyan, hogy így megválogatva a buzaföldeket, jóval kevesebb lenne hazánk buzával bevetett területe, azonban a tetemesen megnövekedő átlagok a különbözölet kiegyenlítésnek s végeredményben Magyarország összes buzatermése mégis csak lenne akkora, mint a

a betegség neve (gümőkór). Azért olyan veszedelmes bakterium, mert minden fertőzést utat felhasznál. Behatolhat a testbe sebeken, a táplálékban (még ma sem egészen tisztázott kérdés, hogy a gümőkóros állat húsá vagy teje fertőző-e) és a légzőszerveken keresztül. Rájöttek nevezetesen, hogy az a bakterium kitünően bírja a szárazságot, tehát megél a száraz porban is. Így ha a beteg köpete — melyben tenyészik — már rég porrá száradt, a bakterium még él és a szél elviheti bármerre. Azért a köpöcsészékbe ma már nem port, homokot hintenek, mint régebben, hanem 5% os karbólos vizet öntenek beléjük.

A tuberkulózisnál, éppen úgy, mint a koleránál és mint általában a fertőző betegségeknel rendkívül fontos a diszpozíció, vagyis az alkalmaság a betegségre. A gyöngö, beteges szervezetet a bakteriumok könnyebben kikezdi, ez tehát jobban van diszponálva, kevésbé ellenálló. Ezen kívül is látjuk, hogy az egyik ember megkapja a ragályt, a másik nem: szervezete az éppen ilyenfajta bakteriumok ellen és éppen most jobban tud védekezni, tud antitoxint produkálni stb. Kolerajárvány idején pl. fő az egészséges gyomor- és bélműködés, mert a kolerabacillus csak a bélcsatornán át jöhet a test

be, de itt, egészséges gyomor- és bélműködés mellett, a gyomor és a belek által kiválasztott savak könnyen elbánhatnak vele. Így van aztán, hogy tulajdonképpen minden teljesen egészséges emberben is vannak tuberkulotikus bacillusok, sőt igen sokszor kolerabacillusok, az illető még sem tuberkulotikus, kolerás stb. Mert abban a mennyiségben ezek a bacillusok, akkor, az ő szervezetére még nem veszélyesek. Sőt talán inkább hasznosak, mert ha más bacillusok akarnak betolakodni, akkor harcba szállnak régi birtokukért és így közvetve a test védekezését segítik.

A diszpozíció tuberkulózisra a tudomány mai fölfogása szerint örökletes; maga a tuberkulózis nem.

A kolera, főleg régebben, rettenetes járványokkal sujtotta az emberiséget, millióknak a halálát okozta. Bakteriámai tudniillik végtelenül szaporodik. Viszont azonban csak egy fertőzést utjuk van: a táplálkozás csatornája, csak nedvességben élnek (vizben, gyümölcsökben, főzelékben stb.) és 60° melegben már elpusztulnak. Ugy, hogy mióta ezek a tulajdonságaik ismeretesek, azóta aránylag könnyű ellenük védekezni és a járványok sem olyan nagy méretűek. A fő az ivóvíz dezinficiálása. nemesak 1—2 kutat kell,

mint régen tették, lezárni, hanem a nyílt folyókat is és még a vízvezeték vizét is okvetlen forralni kell. Nyers ételt enni nem szabad; a kezeket gyakran kell leöblíteni és lehetőleg egyáltalán nem a szájba venni. A betegnek ürülékét és ruházatát gondosan dezinficiálni kell, de azonkívül is mindent, amivel érintkezett és őt magát el kell különíteni. A mindezzel járó hatóságai beavatkozást nem szabad fölösleges kellemetlenkedésnek tekinteni, csak így lehet a bajt csirájában elfojtani. Az is mese, hogy — amint mondtani szokták — csak az kapja meg a járványt, aki fél tőle. Csak az igaz, hogy a nagy félelem is árt, mert izgalomba hoz, megviseli, gyöngíti az egész szervezetet.

A fertőző betegségek elleni védekezés legfőbb elve: a tisztaság. A levegő, az ivó és a talajviz, a ruházat, az egész test tisztasága. A piszokban a bacillusok védett tanyára és jó táplálékra találnak, a piszkot tehát kedvelik, ott tenyésznek, fejlődnek és szaporodnak. A tisztaság tehát a bacillusok elleni harc. Mint ilyen a dezinficiálásnak egyik fajtája. Persze a közönséges tisztálkodást tiszta vízzel végezzük, de vannak ennél kitünőbb dezinficiáló szerek is. Így mindjárt némely szappanok, a szublimát, a karbolsavas víz (csak víz, olaj nem!), a klórmész, a lysol

Tények és tapasztalatok igazolták a

CASE járvászántó gőzekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírás óránként 2—3 hold.

Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Uezérképiselet: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52B.

„G“ katalógus ingyen és bérmentve.

136-ik ábra. Kövértalaju faiskolából soványtalajba ültetett 8 éves fa.

jelenlegi, sőt talán még nagyobb. Néhol azt tartják, hogy a nem alkalmas talaj daczára is kell némi búzát termelni, mert szükség van bizonyos mennyiségre a szegődményesek részére, valamint az uralási konyha ellátására (liszt és baromfielédél czimén) nemkülönben a II. oszt. szem az erdészetbe vándorol fázczánok tenyésztésére, aztán a jövő évi vetőmagról is gondoskodni kell. Ha ezek a jó urak az irónt vennék kezükbe s kiszámítanák, hogy a talajnak megfelelőbb rozból vagy zabból stb. mennyivel több jövedelmük lenne holdanként s ennél fogva mennyivel olcsóbb volna a gazdaságra nézve, a buzaszükségletet készpénzen megvásárolni, tudom felhagynának a buza művelésével ott, hol

3-4 q-ás átlagoknál nagyobbak elérése csak hiu ábránd marad

Sok rossz földdel rendelkező pedig csak azért vet búzát is, hogy mondhassa: „én is termelek búzát“; ezzel legyezi hiúságát, pedig az ilyen henczegési viszketeleg néhány jó ropogós bankótától fosztja meg az illetőt. (Magamról tudom).

Neveljünk magról gyümölcsfát.

Irta: Balogh Bálint.

Ha figyelmesen vizsgáljuk a növényeket, tapasztalni fogjuk, hogy azoknak úgy az éghajlat, mint a talaj iránt különböző igényeik vannak. A fenyő az Alföld legjobb búzatermő

137-ik ábra. Melegebb éghajlatról hidegebb vidékre ültetett 7 éves őszi barackfa.

138-ik ábra. Három éves magról nevelt őszi barackfa.

talajában csak szinlődik s a hegyvidék köves talaján érzi otthon magát. A Tátrában vadon tenyésző gyönyörű páfrányokat a legügyesebb virágkertészeknek sem sikerült máshová átültetni. A Magas Tátrában viszont hiába próbálkozunk a szőlőtermeléssel. Már ebből a néhány példából is kitűnik, hogy a növényeknek vannak a talaj és az éghajlat iránt bizonyos igényeik.

Tapasztaljuk ezt a gyümölcsfáknál is, még akkor is, ha olyan fajtaival van dolgunk, mely hazánkban mindenütt jól érzi magát (pl. a téli arany parmén). Ha ugyanis a gyümölcsfát más természetű talajba s más éghajlat alá ültetjük át, fejlődése nem lesz normális. A kövér talajból sovány talajba került fa csak szinlődik (136. ábra), viszont a soványtalaju faiskolában nevelkedett

stb. Dezinficiáló szerek továbbá: a napfény, a tiszta levegő, a forralás, általában a magas hőfok, de sokkal hatásosabb a nedves, mint a száraz meleg, mert jobban behatol a rossz hővezetőbe (szőnyegekbe stb.) is és mert már alacsonyabb hőfokon megöli a bakteriumot. Mind az itt felsorolt szerek ugyanis végeredményben azért „dezinficiálnak“, mert kémiai vagy fizikai tulajdonságaiknál fogva, elpusztítják a betegség okozóját. Különösen fontos a tisztaság és a dezinficiálás a sebkezelésnél, operációknál stb., ahol piszok, bacillusok stb. behatolásának, vérmérgezésnek veszi elejét.

A dezinficiáló szerekkel azonban egyrészt nem mindig tudunk a bakteriumokhoz férközni, másrészt ezek nem preventív szerek, csak utólagosak. Éppen ezért a védekezésnek még két módja van.

Az egyik az injekció, illetőleg a szérumszervezés. Olyan anyagokat vezetünk a testbe, melyek a bakteriumokat megölik, magának a szervezetnek pedig nem ártanak. A cél: lehetőleg egyszerre kipusztítani az összes bakteriumokat, mert ha marad még egynehány, ezek félelmetes gyorsan tudnak elszaporodni. A híres Ehrlich professzor, a Salvarsan föltalálója ez úgy fejezte ki, hogy „telibe kell találnia a kémiai lövegnek“.

A legtöbbszor ugyanis szervezetlen anyagok kémiai hatása a „löveg“, mellyel az ember a bakteriumok ellen harcol. Az ilyen anyagokat injekciókkal vezetjük a testbe.

Más a szérumszervezés. Ez azon alapszik, hogy pld. ha a ló vérebe difteria bacillusokat vezetünk, akkor ezek mérgeket fejlesztenek, de az állat ellenmérgekkel védekezik. Általában gyakori, hogy annak, a ki valamely ragályos betegségen már átment, a vérében megfelelő ellenmérgek vannak, azért az illető betegséget többet meg sem kapja, csak egyszer, azután legfeljebb sokkal gyengébben (pld. a kanyarót). Ha már most a difteriás és ellenmérget termelő állatnak meg nem alvado vérevel, az u. n. szérummal beoltjuk a difteriában most megbetegedett embert, akkor a szérum ellenmérge segítségére siet a beteg szervezetnek, más szóval „gyógyít“. A difteriának ezt a szérumát Behring fedezte föl.

A preventív védekezés, mint ismeretes, az oltás, mint amilyen a himlőoltás. Angol paraszok mesélték egy Jenner nevű orvosnak, hogy a tehénhimlővel fertőzött ember többé nem kap himlőt. Jenner ezt úgy értékesítette, hogy tehénhimlővel, mely az emberben csak egészen gyöngye lázas tüneteket idéz elő, szántsándékkal beoltott embereket, akik ekként immunisokká

lettek a komolyabb himlőbaj ellen is. A folyamat itt ugyanaz az ellenmérgek képződés, mint amelyet fönt leirtunk. Az immunitás azonban később megszűnik, azért többször kell ismételtetni az oltást. A himlőoltás majdnem biztos hatású és nélkülözhetetlen. A himlő azelőtt óriási járványokban lépett föl, ma ritka. A német-francia háboruban nem csekély szerepet játszott, hogy a németek be voltak oltva, a francia katonák nem s így — bár egy vidéken harcoltak — a német táborban ismeretlen himlő, a francziák között pusztított.

Érdekes védőoltás a Pasteur-féle, a veszettség ellen. A veszett állat harapása mérget termel főleg az agyvelőben. Ez a mérge 14 nap után elveszti hatását, sőt — miután paralizált mérge — mint ellenmérgek használható. Ha tehát a megharapott emberbe oltjuk, akkor nem tör ki rajta a veszettség. Minthogy maga a megharapott ember is produkál ellenmérget elég, ha pld. a harapás utáni 2. napon 13 napos mérget vezetünk beléje és így tovább. A Pasteur-féle szérum hatása szintén majdnem biztos.

A bakteriumok az embernek leghozzáférhetlenebb és legtopegesebb ellensegei. A védekezés ellenük az új orvostudomány egyik legszebb fejezete.

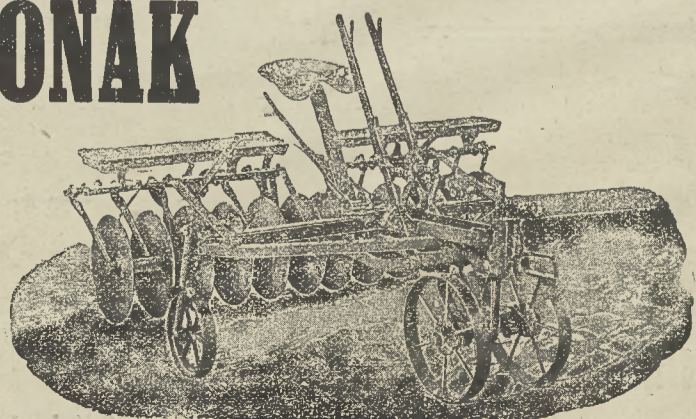
McCormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tarlóbuktatáshoz és őszi szántásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick Tárçasboronát

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

International Harvester Company of America
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 98.

fa tápdusabb termőrétegben rendszeren igen buján hajt, nehezen indul termőre, de ellenálló képessége rendszerint csekély, könnyen áldozatul esik a mézgásodásnak vagy más betegségnek.

Azt is tapasztalni fogjuk, hogy a délvidékről az északi, hidegebb tájakra átültetett gyümölcsfák nem állnak ellent a fagnak, (137. ábra) az északi részen nevelkedett csemeték meg a hőségtől szenvednek sokat.

Mindezekből világosan kitűnik, hogy tenyésztésre az a legjobb gyümölcsfa, a mely ugyanolyan talajban és ugyanazon éghajlat alatt nevelkedett. S mindebből önként vonhatjuk a következtetést, hogy neveljük magunk magról a gyümölcsfákat. Így azután minden tekintetben megfelelő gyümölcsfaínek lesznek.

Többször hallottam már, hogy egyes helyeken „nem szereti a gyümölcsfa a talajt, a vidéket“ stb. Ennek az oka abban keresendő, hogy nem ültetnek megfelelő csemetéket, vagy nem adják azon tápot, melyre szüksége van. Ez a mai faiskolai rendszernek az eredménye. A tenyésztő ugyanis nem bibelődik a gyümölcsfák nemesítésével, hanem átengedi ezt a munkát a faiskola tulajdonosoknak, mert ez így kényelmesebb, sőt olcsóbb is.

A faiskolában viszont a csemeték szűk térre vannak öszezszufolva s nem bővelkednek a fejlődésükhöz szükséges kellékekben, a nap-sugárban és a levegőben. A tulajdonos csak egy célra ismer: a lehető legtöbb hasznot. Ennek a következménye az is, hogy nincs meg a szükséges vetésforgó. Ha egy tábla fölzsabadult, azonnal és újra bevetik azt gyümölcsfamaggal. Hihető-e, hogy ilyen körülmények közt megfelelő ellentámasztási képességgel bíró fák nevelkedjenek?

Annak, hogy az u. n. évszázados fák mindinkább ritkábbak lesznek, az az egyik oka a faiskola-rendszerben keresendő.*)

Ha tehát azt akarjuk, hogy életerős fáink legyenek, a gyümölcsfa-tenyésztést a magvetésen kell kezdeni!

Van azonban egy más szempont is, a miért szükséges, hogy magról neveljünk gyümölcsfákat s ez az új fajok előállítás. Legtöbb esetben nem olyan lesz a gyümölcs mint az elvetett mag volt, részint mert a szél és a rovarok közvetítésével más virágok himporával történhetik a megtermékenyülés s így igen értékes új fajok keletkezhetnek, bár az is lehetséges, hogy a fa valamely őseire üt vissza, legtöbb esetben a vadra. Így tudomásom van egy esetről, mikor 1000 drb elvetett kajszinbarack-magból a kikelt csemeték kettő kivételével mind a vadra ütöttek vissza. A vadakat azonban a nemesfáktól már egyéves korukban meg lehet a leveleikről ismerni s így még azokat idejekorán behalhatjuk.

Vannak azonban egyes gyümölcsfajok, melyek csaknem minden esetben megtartják faji jellegüket. Személyes tapasztalatok alapján állítom, hogy ilyen a spanyol meggy (pándi üvegmelegy) és a besztercei szilva, ezeket tehát fölösleges nemesíteni, mert a nemesítetlen fa hosszabb életű és sokkal ellenállóbb természetű lesz.

Őszibarackot is érdemes magról nevelni, részint azért, mert ez nehezebben nemesíthető, részint pedig, mert a magról nevelt fák, bár a

keresztelés elég gyakori, többnyire szép nemes gyümölcsöt teremnek. A magról nevelt, nemesítetlen fák azonkívül sokkal életerősebbek (138. ábra).

Még az alanyul szolgáló vadonczokat is neveljük magunk magról. Három év előtt hozattam 2 éves körtevadonczokat s ugyanakkor magról is vettem s az utóbbiak és a rájuk nemesített fák az előbbieket minden tekintetben fölmúlták.

Már most csak az a kérdés, hogy miképp eszközöljük a magvetést? Sok mindenféle „csiráz-tató“ eljárás ismeretes. Magam is többet megpróbáltam, de azt tapasztaltam, hogy legcélszerűbb a gyümölcsöt minden különleges kezelés nélkül, a husával együtt elvetni. Azonban a husát össze kell zuzni, nehogy a gyümölcs erjedésbe induljon. Vetni pedig azonnal lehet, mikor a gyümölcs tökéletesen meg van érve és pedig 50–60 cm. széles sorokba, 3–4 cm. mély árkocsókba.

Nem állítom, hogy a magvetésnél követett különféle „mesterfogásokkal“ nem lehet célra érni, hanem az bizonyos, hogy az itt ismertetett eljárás a legtermészetesebb s a legegyszerűbb is s a vele elért eredmény is teljesen kielégítő.

A kikelt csemeték áttűzdelése és karógyökereinek visszacsipése is haszontalan munka. Ezzel a csemetéket csak megakasztjuk a fejlődésükben.

Vessük a magot elég sűrűn s a kikelt növényeket azután megritkíthatjuk. A nemesítés történhetik a faiskolában is, de kiültethetjük a vadonczot állandó helyére is s ott nemesíthetjük, sőt az ideális állapot az volna, hogy a fát egyenesen az állandó helyén neveljük, ott nemesítsük úgy, hogy azt egyszer se kelljen átültetni. Ez azonban legtöbb esetben kivihe-tetlen.

Az ily módon nevelt fák a tulajdonosuknak kiváló tulajdonságaikkal, kifogástalan fejlődésükkel csak örömet okozhatnak.

KÖNYVISMERTETÉS.

„Mezőgazdasági kalauz“. E czim alatt Buday Barna és Konkoly-Thege Sándor dr. szerkesztésében vaskos kötet jelent meg, mely hazai nagyobb gazdaságainkat, mint beszerzési forrásokat ismerteti. A könyv tehát arról tájékoztatja az érdeklődőt, hogy mindazt a szükségesi cikket, a mit a mezőgazda termel, hól, mely gazdaságban, milyen mennyiségben és milyen feltételek mellett szerezheti be. Beszerzési forrásokat sorol fel tenyész- és haszonállatokra nézve (ló, szarvasmarha, sertés, juh, baromfi, eb, házinyul, kecske, szamár, öszvér, hal) állati termékekről, vetőmagvakról, szőlővesszőről, facsemetéről, oltványokról, gyümölcsökről, konyhakerti terményekről és borokról, ezeknek minden nevezetesebb fajtáját felkarolja. Nem csupán czimét adja a gazdaságoknak, de megjelöli a tenyésztés, illetve termelés mértékét, irányát, haszoncélját, az eladó fajtákat, azok mennyiségét, árát, szóval lehetőleg mindazt, a mi a vásárlót érdekelheti. A könyv 4000 gazdaságról emlékezik meg és több mint 10.000 beszerzési alkalmat ismertet. A szerzők előtt az a közérdeklő cél lebegett a könyv kiadásával,

hogy a fogyasztóközönséget megismertessék a mezőgazdasági termelőforrásokkal és közöttük közvetlen összeköttetést hozzanak létre. Vállalkozásuk e tekintetben uttörő, mert hasonló munka még sehol sem jelent meg. A „Mezőgazdasági Kalauz“ mintegy 30 nyomtatott ivre terjed ki, ára kemény vászonkötésben 16 kor., megrendelhető a „Patriá“-nál (IX., Üllői-ut 25.). A könyv egyaránt érdekli a gazdákat és azokat az iparosokat és kereskedőket, a kik nyersanyag-szükségletüket a gazdaságoktól szerzik be. Meg kell jegyeznünk, mint az Előszóban fel is van említve, hogy az állattenyésztési résznek számos adatát dr. Kukuljevic József állatorvos szolgáltatja, ki fáradságot nem ismerő buzgalommal gyűjtötte a tenyésztők czimeit, mert hasonló művet (ámbar kisebb keretű) óhajtott létesíteni, azonban midőn értesült a „Kalauz“ megjelenéséről, rendelkezésére bocsájta szerzőknek a már addig összeszedett nagyszámú adatait, miért is az elismerés és dicséretből őt is megilleti a megfelelő rész.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Őszi buza sárgasága.

Az őszi buzámiban sok sárga folt van, talán a tulndevesség következménye, mert hisz nálunk minden második nap esik. Különösen a laposabb helyeken sárgul a buza. Van-e ez ellen valami orvosság? Lehetne talán műtrágyával javítani buzámon? Szives feleletet kérek e becses lap hasábjain.

T. S.

Kérdés. Leveles czukorrépefej eltevése.

A leveles czukorrépefej, hogy lesz célszerűbb s tartósabban konzerválva, ha magányosan ver-meljük be, vagy rétegenként a répaszelet közé rakjuk?

J. Gy.

Kérdés. Peronoszporás burgonyaszár.

A burgonyát megtámadta a peronoszpora és szárán az igen meglátszott, most hogy az őszi mély szántásokat akarom végezni, azon töprenkedem vajjon nem fog-e az a gombabetegség a talajban tovább terjedni, ha leszántom a burgonyaszárát? Nem volna-e jobb a szárt elégetni, avagy trágyalével kezelve komposztírozni? Kérek szives felvilágosítást s előre is köszönetet nyilvánítok érte.

M. J.

Kérdés. Szőlőtakarás késedelmes végzése.

Hány fok hideg okoz veszélyt a szőlőre? Mert itt a munkáshiány miatt még igen kevés szőlőt tudtam télire beföldni s tulajdonképen csakis most állhatunk hozzá, úgy hogy biztosan eltart december közepéig. Eddig nem tapasztaltam, hogy a rügy elfagyott volna, pedig már volt 3°C. Kérek szives választ.

K. T.

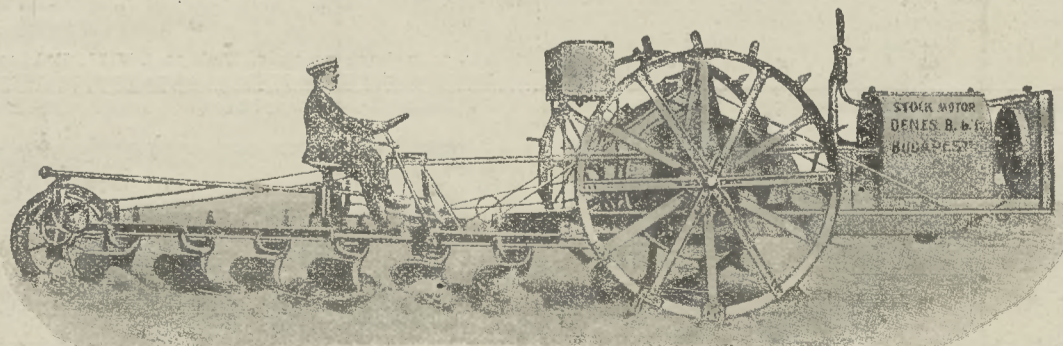
Felelet. Épületértékapadás című kérdésre.

Kérdéstevőnek határozottan igaza van, hogy nem csak a holt leltári tárgyak, eszközök veszi-tenek értékükben, hanem az épületek is évente, ha azok rendszeren tatarozva is vannak. Tény azonban, hogy a karbantartott épületeknél alacsonyabb az évi értékcsökkenés, mint az elhanyagolt és 6–8 évenként történő renoválás mellett. Hogy épületeknél az értékcsökkenés hány százalék legyen, az függ először az épület anya-

*) Elvágják a vezérgyökereket is.

Szerk.

Aszab. eredeti Stock motoros szántógép

a világon mindenütt mint győztes kerül ki. Legyőz minden létező tractort vagy más motoros szántógépet. Készek vagyunk bárhol és bármilyen időben verseny szántásokon résztvenni és bebizonyítani, hogy a

„STOCKEKE“

ma a legjobb valamennyi létező típus között. Ott, a hol az erőszántógépek felmondják mind a szolgálatot, pl. dombos talajon sítb., vagy erős esőzésznel, a „STOCK EKE“ könnyedén tovább dolgozik.

Kérjen árlapot, szakleírást és rentabilitásra vonatkozó számítást ingyen és bérmentve
DÉNES B. betéti társaságtól, Bpest, V., Lipót-körut 15.

gának minőségétől és másodszer a mikénti karbantartásától. A vályog, vagy tömésfal alépitményű épületeknél az évi érték-csökkenés, rendes tatarozás mellett is eléri a 4—5%-ot, pláne ha még szalma, nád a fedőanyaga. Ellenben téglá, kőalépitményű és cserép, vagy egyéb tartósabb fedőanyaggal készült épületeknél rendes renoválás mellett $\frac{1}{2}$ —1—2% között ingadozik. Masszívabb épületeknél és jókarban tartás mellett elég a félszázalék értékleírás is, de rendszeren 1—2%-ot szokás leírni. Az épületek értékleírása tekintettel a progresszív adó életbe lépésére is különösen ajánlatos, mert az a nyers jövedelemből szintén levonható, miáltal a jövedelmi adó csökkenik.

Szűcs János.

II. Az épületek leltári értékének leírását indokoltá teszi az a körülmény, hogy azok az évenként teljesíteni szokott rendes tatarozás mellett is, ha közben nagyobb javításokat, átalakításokat nem eszközölnék rajtuk, idővel elhasználódnak, tönk्रे mennek. Ezen természetes folyamaton kívül a tüzeset, földrengés, árvíz stb. is megszüntetheti az épületek értékét. Végül az idők múlásával egyes épületek el is évülhetnek, elveszthetik rendeltetési céljukat, használati értéküket. Pl. egy higienikus szempontból minden tekintetben kifogásolható régi istálló. Mindezen körülmények arra intik a számadót, hogy az épületek értékének fokozatos csökkenését igyekezék évi fokozatos leírással ellensúlyozni.

Vannak azonban, akik abból indulnak ki, hogy az épületeknél tényleg felmerülő értékvesztés a használhatatlanná vált épületek pótlására fordított költségekben idővel ugys kifejezésre jut, s így az évi értékleírás, mellőzhetőnek vélik. Ebben az esetben azonban azokban a számadási években, amenyekben pl az épületeken több éven át bekövetkezett, nagy értéket kitevő rongálódások kijavíttatnak, szükségessé vált átalakítások eszközöltnak, az épületekre fordított ezen nagyobb kiadások igazságtalanul az illető évek mérlegét terhelik. Ugyanezen eset áll fenn akkor is, ha egy használhatatlanná vált épület helyébe újat építenek olyan gazdaságban, ahol az épületeknél évi értékleírás nem alkalmaznak. Itt ugyanis a régi épület még teljes értékkel szerepel és lesz kimeneetre a leltárból, ami a kimentelés évében igent nagy mérvű vagyoni-illetőleg jövedelemkapadást jelent. Egyszóval értékleírás nélkül igen nagymérvű jövedelem ingadozásoknak vagyunk kitéve.

De még ha ettől el is ekintünk, az 1913 évvel életbe lépő új jövedelmi adótörvény a rendszeres értékleírásra kényszerít minden gazdát, aki nem akar saját kárának az árán fölös mértékben adózni a fiskusnak. Az új jövedelem-adóról szóló utasítás 12 §-ának 3-ik pontja: „Házadóval nem terhelt épületek értékesítése fejében eszközölt rendes évi leírásokat” a nyers bevételből levonandó tételek közé sorolja. A rendszeres évi értékleírással tehát az adóköteles tiszta jövedelmünket, illetőleg jövedelmi adónkat apaszthatjuk.

A legideálisabb volna a tényleges természetes, elhasználódás évi leírása, ennek az egyes évekre eső nagysága azonban meg nem állapítható. A szokásos értékleírás hányad megállapításánál az épületek ujkorabeli értékéből indulunk ki, közben remélhető tartósságukat megbecsüljük s az értékleírás hányadot az épületek ujkorabeli értékének száztolójában fejezzük ki. Pl., egy tízezer korona értékű remélhetőleg 50 évig használható épület évi törlesztési hányada

$$\frac{10000}{50} = 200 \text{ K, ami } 10000 \text{ K } 2\% \text{-nak felel meg.}$$

Hogy ezen értékleírás mód alkalmazása esetén a leltári érték a lehetőségig állandóan fedje az épületek valósgos értékét: 1 Figyelemmel

kell kisérni az épületek természetes rongálódását s értékleírás hányadot a szerint nagyobbítjuk, vagy csökkentjük. 2. Minden nagyobb átalakítás vagy javítás által létrejött értékelkedést a tényleges költség nagyságában tüntessük fel az épületleltárban is, becsüljük meg ezzel kapcsolatban újból a remélhető tartósságot s állapítsuk meg ezek szerint a leírás hányadot.

Reichenbach Béla.

Felelet. Cselédlakás átalakítása című kérdésre.

A cselédek elégedetlenkedése csak az esetben volna indokolt, ha ők felfogadásuk alkalmával már kikötötték volna a külön lakást, vagy ha nem lett volna nekik megmondva, hogy ketten fognak lakni egy szobában. Ha azonban ők már ketten laktak a kérdéses szobát huzamosabb időtől fogva, most nem tehetnek jogos kifogást ellene, még ha nem is lett volna elválasztva két felé a szoba. Legalább is ez a ténykörülmény nem jogosítja fel a cselédeket arra, hogy szolgáltatást évközben elhagyhassa. A szoba nagysága egyébként is megfelel a törvényes követelménynek vagyis 4—5 tagu családnak sigy, ha a közgazgatás elé vinné is cselédeje az ügyet, nem kell attól tartani, hogy e miatt baja essék, vagy hogy más lakást volna köteles helyette adni, illetve, hogy a miatt elhagyhatná szolgáltatását a cseléd időközben is.

Szűcs János.

Felelet. A czéklarépa természetése című kérdésre.

A czéklarépa a talajban nem válogatós s általában a porhanyó, de egyébként tápdus talajt kedveli legjobban. A földet jó mélyen meg kell munkálni s egyenletesen, simára elgereblyézni. Vetése április közepén 30—40 cm. távolságu sorokba történik s amint a növény kikelt, meg kell ritkítani úgy, hogy egymástól 25—30 cm-nyire álljanak. Ilyenkor még az átültetés is sikerrel jár, bár ezt a növény egy kicsit megérzi s ezért jobb inkább sűrűn vetni. Gyakran kell kapálgetni, mert csakis akkor nő nagyra, ha a földet fölporhanyítjuk körülötte. Az öntözést nem okvetlen kívánja meg, de nagy szárazság esetén nagyon meghálálja. Ha a czéklarépa fakó, vagy ha szép vörös is, de ha a színét a főzés után elveszti, az annak a jele, hogy a talaj vastartalomban szegény s ezt pótolni kell. Vagy télen szórunk szét kristályos vasgáliczot a kiszemelt területen, vagy pedig a kikelt répát 2 heti időközökben 4—5% vasgálicz oldattal kétszer-háromszor jól megöntözzük. Mióta ezt a módot követem, kitűnő minőségű s gyönyörű vérpiros répaim teremnek.

Balogh Bálint.

Felelet: „Hogyan végezzük a hasitékba oltást szőlővel?” című kérdésre.

A hasitékba oltást vagy az izközbe vagy pedig a bütyökbe lehet készíteni. Mindkét oltási mód alkalmazható azután sima vagy gyökeres vesszőbe, továbbá lehet azt végezni kézben, vagy pedig már állandó helyén kiültetett alanyon eszközölni.

Maga az oltás keresztülvitele következőkép történik: az alanyvesszőn a beoltandó helyen a bütyök felett 2—3 cm. hosszú csonkot hagyunk, ezt aztán éles késsel közepén behasítjuk egészen a bütyökig, ha izközi oltást készítünk, vagy pedig a bütykön keresztül be a bütyökben akarjuk az oltást végezni. Az ékalakulag megvágott nemes vesszőt azután a hasitékba helyezük, úgy, hogy az ugynevezett izközbeni hasitékba oltásnál az ék hegye az alany vessző bütykéig érjen le, a bütyökbeni oltásnál pedig az éket annyira le kell tolni az alany vágásába, hogy a nemesvessző egyvonalba van az alanyvesszőbütykével. Az így elkészített oltványt bekötözzük raffiával besározzuk az oltás helyén és amennyiben kézben történt az oltás, az oltványokat eliskolázzuk, ha pedig állandó helyén kiültetett alanyon tör-

tént az oltás, befedjük az oltást földdel. Megjegyzem, hogy a hasitékba oltás nem czélszerű és nem megfelelő, úgy, hogy manapság már nem igen használják. Czélszerűbb, jobb ennél az ugynevezett nyelves párosítás. A hasitékba oltás czélszerűen csak idősebb tőkék átoltásánál alkalmazható, pl. rugós vagy nem termő fajták átoltásánál vagy pedig pl. egy nem megfelelő faj átoltásánál.

Ily esetben természetes, a tüke idősebb lévén az alany vastag a párosítással nem oltható, használjuk a hasitékba ékeztést.

Sz. G.

HIREK.

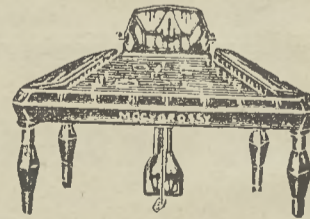
Időjárás Jásznagykunszolnok megyében. Időjárásunkról semmi újat, jót nem közölhetek, ellenkezőleg az a mezőgazdaságra nézve állandóan rosszabbá válik. Az a remény, hogy habár az idő szeptember és október hónap rossz, hideg és esős, a mezőgazdasági munkálatokat rendkívül hátráltató volt is, majd november talán jobb, szárazabb leend és mezőgazdasági külső teendőket habár nem a legjobb munkát és késve mégis el lehet végezni, füstbe ment. E hó 12-ike óta erős déli szélvihar után napról-napra esett több kevesebb eső, a mely idő miatt ha lehet is valamennyi szántást a talaj légysága miatt végezni, de vetni már nem lehetett. Ezt beletörte a 18-ikán kezdődött 19 ik reggelre 20.05 cm. havas és folytatólag egész nap kevés szüneteléssel nem sok ködszerű eső. Ez a tömeges eső valószínűleg befejezte már ez évi őszi elvethetését, mivel már nem igen lehet az idő előrehaladottsága miatt gyorsabb szikadásra számítani, a kiszántott bevetetlen föld pedig annyira elvan ázva, hogy szárító erősebb szeles időjárás nélkül bevetni nem lehet. Erre pedig a mostani esős és éjjeli fagyokkal változó időjárásban számítani nem lehet. Így tehát sok föld marad bevetetlen.

N.

A X. nemzetközi gazdakongresszus. A mult év június hónapjában Madridban tartott IX. nemzetközi gazdakongresszus Belgium meghívására Gent városát jelölte ki a jövő évi kongresszus színhelyéül. Most azután a Meline J. elnöklésével Párisban székelő állandó nemzetközi mezőgazdasági bizottság, melynek hatáskörébe a kongresszusok előkészítése tartozik, véglegesen elhatározta, hogy a X. nemzetközi gazdakongresszust 1913 június 8—13. napjaira hívja össze Gentbe, a hol a jövő évben országos ipari- és mezőgazdasági kiállítás is lesz. A X. nemzetközi gazdakongresszus öt szakosztályban összesen harmincz napirendre tűzött időszzerű kérdéssröl fog tanácskozni. A kongresszusi tagsági díj személyenként 20 frank, mely összeg a jelentkezéssel egyidőben, de legkésőbb 1913 május 1-ig küldendő be a kongresszus titkári hivatalának. A magyarországi jelentkezést készséggel közvetíti az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) titkári hivatala.

CZIMBALOM

legújabb szabadalmazott aczélszerkezzettel, melynek hangja hangtartása csodásan jónak bizonyult, részletfizetésre is kaphatók. — Gramofonok kiváló művészlemezekkel, hegedők, fuvalak, harmoniumok stb. — Számos kifizetés. aranyérmek stb. a jó munkáért. A modern szögtagaró pedál, aczélszerkezetek stb. feltalálója. Árjegyzéke kívánatra ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

kir. szab. hangszergyár. Budapest, VIII., Rakóczi-ut 71

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnökdoktor hırneves füstesd-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénert fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám.

Sürgőnyozim: Kemna, Budapest.
Telefon 91-21. Telefon 91-21.

Tarifális értekezés az OMGE-ben.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület gróf Zselénski Róbert elnöklésével az összes érdekelte mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi testületek részvétele mellett értekezletet tartott a Köztelek nagytermében annak megállapítása végett, hogy a különféle takarmányművek és műtrágyafélékre a Máv. vonalain minő vasuti tarifák volnának kérelmezendők. Az értekezleten Krolopp Hugó kifejtvén az értekezlet fent vázolt célját, jelzi, hogy a tanácskozás folyamán felvetődő kívánalmakat memorandum alakjában a kereskedelmi kormány elé fogják terjeszteni. Ezután Havas Mór előadók ismertette a külföldi vasutakon életben levő tarifális kedvezéseket és részletes javaslatot terjesztett az értekezlet elé a Magyarországon alkalmazandó tarifális kedvezésekre vonatkozólag. Többek fölshozatala után szűkebb bizottságot küldöttek ki a kereskedelmi kormány elé terjesztendő memorandum megszövegezésére. Ezt a memorandumot még egy plenáris ülésen tárgyalni fogják.

Számtartási tanfolyam a Közteleken.

A folyó év elején tartott három számtartási tanfolyam kiegészítése és egyúttal befejezéseként december hónap folyamán 2—2 napra terjedő magyarázó tanfolyamot rendez az OMGE. a Közteleken a jövedelmi adótörvény végrehajtási utasításainak megjelenésével kapcsolatban. Az első tanfolyamot december 14. és 15., a másodikat pedig december 20. és 21. napjain tartják meg. A tanfolyam tárgyai: A vagyonleltárnak év elején és év végén való összeállítása; a vagyon mérlegnek és az adóköteles tiszta jövedelmi mérlegnek helyes kimutatása; az adóköteles jövedelem bevallásának módoszatai és a különféle jogorvoslati eljárások. A tanfolyamok előadói Ormándy János gazdasági akadémiai tanár és Szilárd Ferencz dr. a „Köztelek” lap jogi rovatvezetője lesznek. A tanfolyam látogatási díja személyenként 25 korona. Ennek az összegnek lefizetése ellenében a megfelelő magyarázó szakmunkát is megkapják a résztvevők. Egy-egy tanfolyamra legfeljebb 300 jelentkezőt vesznek föl. A tanítás naponként délelőtt 9 órától és délután 3 órától 5 óráig tart. A látogatási díj a jelentkezéssel egyidejűleg az OMGE. pénztárához (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) küldendő.

Gazdatisztek gyűlése. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete most tartotta rendes igazgató-választmányi ülését, amelyen Gressler Vilmos elnökölt. Az ülésen minden-kelőtt Jeszenszky Pál igazgató a tagsági ügyekről tett jelentést, javaslatára három új tagot vettek fel a tagok sorába. Részletesen ismertette azután az egyesület pénzügyi helyzetét, melyet az igazgató-választmány jóváhagyólag tudomásul vett. Ezután a választmány a segélykérő kérvényeket intézte el s összesen 700 koronát szavazott meg segélyként gazdatiszti özvegyek és árvák részére. A Fintor-féle alapítvány kamatait özvegy Katona Péter Pálnak ítelték oda. Jóváhagyólag tudomásul vették az egyesület ügyvezetésének felülbírlatára kiküldött bizottság elismerő jelentését. Foglalkozott végül a választmány a gazdatiszti birtokbérletekre vonatkozó ügyekkel s az állasközvetítés terén tervezett reformokkal. — A választmányi ülést követőleg a mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézetének igazgatósága tartott ülést, amelyen tudomásul vették az igazgatói jelentést, amely szerint az intézetnek ezidőszáig 220 tagja van, a kik több mint negyedmillió korona nyugdíjra vannak biztosítva. A már nyugdíjazott tagok évi nyugdíjának összege 34.600 koronát tesz ki, az intézet tiszta vagyona pedig 853.478 korona. A nyugdíjintézettel összefüggő gazdasági egyesületi tisztviselők nyugdíjosztályának 48 tagja van s az osztály vagyoni helyzete is kielégítő.

Gazdák Biztosító Szövetkezete. Nérei Ödön igazgató, ki az intézet alapítása óta az elemi osztályokat vezette, egészségi állapotára való tekintettel visszavonult az intézet éléről és az igazgatóság Láng József ügyvezető igazgatót bizta meg az ügyvezetéssel, ki már huzamosabb idő óta vezette az intézet életosztályát.

A Pestmegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya ugyis miht vármegyei mezőgazdasági bizottság Hajós József elnöklésével tartott ülésén, Serfőző Géza titkár előterjesztése után elhatározták, hogy fel. atot intéznek a pénzügyminiszterhez a dohányárak emelése ügyében s mivel több oldalról panaszt tettek, hogy a ke-

rületi munkáspénztárak az 1912. évi VIII. t.-c. és a vonatkozó miniszteri intézkedések ellenére a cséplővállalóktól munkásaiknak a kerületi munkáspénztárba való beiratását követelik, gróf Keglevich Gábor elnök indítványára elhatározták, hogy az ügy rendezése érdekében országos mozgalmat indítanak. A cukorrépa-termelők panasza alapján értekezletet hívnak össze az OMGE-tel karöltve a répaáztatás módoszatainak megállapítása végett. Meg fogja keresni az egyesület a járási választmányokat, hogy a jövedelemadó megállapítására nézve a földbirtokok reális bérleti béreire nézve tájékozást nyújtsanak. Végül a téli népies előadások és háziipari tanfolyamok ügyét intézték el.

A temesmegyei gazdák gyűlése. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület december 1-én délelőtt 9 órakor Temesvárott a vármegyei házbaz nagy termében tartja meg évi rendes közgyűlést. A közgyűlés után Juhász Vilmos kir. tanácsos előadást tart a kukoriczatermelésről. A kisgazdák között több gazdasági eszközt sorolnak ki.

A veszprémi káptalan földvásárlása. Tabról jelentik: A veszprémi káptalan megvette a báró Schosberger Zsigmond-féle ürgei uradalomnak mintegy 4000 holdas birtokát.

A középbirtokos osztály és a falu. A Magyar Gazdaszövetség hivatalos lapja a Gazdaszövetség, vezetőcikkekben foglalkozik annak szükséges voltával, hogy a falusi középosztály álljon a szövetkezetek és gazdakörök élére s teljes erejével támogassa azt a társadalmi munkát, amely a falu kulturájának, anyagi és erkölcsi jólétének emelésére szolgál. Kifejti, hogy erre a középbirtokosoknak saját érdekében szükségük van, mert nem volna helyes, ha kiengednék a vezetést a kezükből és ezzel annak a demagógiának nyujtanának teret az érvényesülésre, amely a társadalmi rend fel-forgatására törekszik.

A mezőgazdasági ismeretek terjesztése. A nép gazdasági kiképzésének az is egyik részlete, hogy a kisgazdák és munkások 8 éves fiai a téli hónapok alatt rendszeres gazdasági oktatásban részesülnek, melyen főleg azon ismereteket sajátítják el, amelyek vidékükön leginkább szükségesek. Az oktatás teljesen gyakorlati. Ilyen kurzust a télen ötvenet rendeznek. Az érdeklődést pedig eléggé jelzi az a körülmény, hogy noha most még csak a növendékek felvétele van soron, egyik-másik kurzusra annyi növendék jelentkezett, hogy parallel előadásokat kell tartani. A kurzusra felvett növendékek ingyenes ellátásban részesülnek. És a mezőgazdaság gyakorlati ismeretein kívül háziiparra is tanítják őket.

A gazdasági munkás és cselédségi pénztár. A gazdasági munkás és cselédpénztárról szóló törvény, az 1900. évi XVII. t.-cz az 1 korona 20 fillér hozzájárulási díj fizetésére köteles cselédek és munkások összeírását illetőleg úgy intézkedik, hogy e díjak kivetésére vonatkozó munkákat kis- és nagyközségekből a községi közegeknek, városoknak az adóhivataloknak kell az általános adóösszeírással együttesen, de mindenestre még olyan időben elvégezni, hogy a munkálat azon év november havában készen legyen, amelyre a kivetés szól. Minthogy a gazdasági munkás és cseléd segélypénztár csak abban az esetben folyósítja még baleset fenforgása esetén is a segélyt, ha a sérült cseléd az az évi lajstromba szabályszerűen föl van véve, a földmivelésügyi miniszter most szigoruan utasítja a törvényhatóságok utján a fent felsorolt tisztviselőket e köteleességeik pontos és lelkiismeretes teljesítésére, mert mulasztás vagy szabálytalan eljárás okozta károkért az illetőket anyagi felelősség is terheli.

Babvetőmag beváltás Szolnokdobokamegyében. Élénk mozgalmat fejtett ki a „Szolnokdobokamegyei Gazdasági Egyesület” a vármegyei gazdaközönsége körében a bokor és karós babvetőmag termelésének meghonosítása érdekében. Az egyesület kezdesére mintegy har-

mincz gazda vállalkozott egyelőre a termelésre, kik szerződésük értelmében most váltották be termésüket a gazdasági egyesület tisztviselőinek ellenőrzése mellett a termést átvevő kereskedő czegeknél. Noha az idei termés a temérdek esőzés miatt rosszul sikerült, azért mégis 1324 kilogramm fehér bokorbab és 1896 kilogramm karós bab került beváltásra mintegy 1500 korona értékben.

A saazi komlópiacról. Az OMGE tudósítójának jelentése szerint november első felében a saazi komlópiacz helyzete ugyanaz, mint október végén. Saazi áru heti 900—1000 bál forgalom mellett csaknem kizárólag külföldi számlára 120—153 korona közötti árban talált vevőt. Idegen komlóban a saazi piacon nagyon csekély a készlet és korlátolt a forgalom. Az irányzat nyugodt. Külföldről nagyobb érdeklődés mutatkozott I. rendű áru iránt. A nürnberg-piacon kivétel czéljaira alig vásárolnak, a bel-földi vevők pedig nem hajlandók az eddigi árat megadni. A saazi piacon a komló árjegy-zése a következő: saazi áru 120—153, auschali 120—130, stíriai 115—125, a magyar komló pedig 120—130 korona 50 kilogrammonként.

Gyümölcsstermelés. A földmivelésügyi miniszterium ez évben is témérdek nemes gyümölcsfaoltványt bocsát kedvezményes áron a vármegyei gazdasági egyesületek rendelkezésére. A rendelőknek a szállítási költséget, némi csomagolási költséget és oltványonként 20 fillért kell fizetniök.

A tőzepláp hasznosítása. Ezzel a címmel Vajda Ödön gépészmérnök előadást tartott, a Mérnök- és Építész-Egyesületben. Az előadó a ki Németország, Dánia, Svédország és Kanada tőzeplápjainak értékesítését a helyszínen tanulmányozta, vetített képekben mutatta be, hogy miképpen hasznosítják az említett országokban a tőzeget tüzelőszerrül, alomanyagul és egyéb czélokra. Előadásán az a gondolat huzódott végig, hogy a tüzelőtőzeg, mint kevéssé értékes tüzelőszert, a távoli szállítás költségeit nem bírja meg, azok a kísérletek pedig, amelyekkel értékesebb tüzelőszert akartak belőle előállítani, eredményre nem vezettek. Így gazdaságos hasznosításának leghelyesebb módja az, ha magán a lápon erőtelepet építenek, a tőzeget generátorokban elégetik és az előállított elektromos energiát a környék mezőgazdaságának és ipartepeinek rendelkezésére bocsátják. Az előadó különösen föl-hívta a figyelmet arra a módszerre, amely a tőzegetben levő nitrogént is értékesíti és belőle melléktermény gyanánt ammoniumszulfátot állít elő. Befejezésül arra mutatott rá, hogy a tőzeg ipari hasznosítása és a lápterületek mezőgazdasági művelése nem zárja ki egymást és ezt a két hasznosítási módot könnyen lehet kombinálni. Az előadást zajos tetszés jutalmazta.

Karl Block, Breslau. „A természet csodái” című mellékletére felhívjuk t. Olvasóink figyelmét, mely a lapunk mai számához van csatolva.

APRÓK.**Időváltozást jelző növény.**Irta: *Szlávik Nándor.*

A 70-es években barátaim egyike egy növényt hozott magával, amelyet „Miatyánk borsó”-nak nevezett el. A növényt nagy szeretettel ápogatta. Mikor már vagy 30—40 centiméterre megnövekedett, egy napon az a különös jelenség mutatkozott levelein, mintha azok elszáradtak volna. És mert igen forró napok jártak, azon hiszemben volt, hogy ezt valóban a nagy forróság okozta.

Nagy volt azonban barátom meglepetése, amikor pár óra múlva az ő kedvenc növénye újra előbbeni üde leveleivel tűnt fel szemem előtt; holott a külső levegőn semmi változást nem vett észre. Ezen különös tünetemény megfoghatatlannak tűnt fel.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, cukorbetegség-nél, vörheny-nél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerházaiban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Napijelentés a gabonatózsdéről.

— 1912. november 21. —

A tegnapi zárlethez viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza jegyzése teljesen változatlan maradt, az áprilisi rozs 1 fillérrel, az áprilisi zab 6 fillérrel javult, a májusi tengeri 1 fillérrel, gyengült.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki 300 mm. 79.5 kg.-os 23.40 K, 100 mm. 79.5 kg.-os 23.35 K, 150 mm. 79.5 kg.-os 23.20 K, 100 mm. 79 kg.-os 23.20 K, 200 mm. 79 kg.-os 23.30 K, 100 mm. 79 kg.-os 23.20 K, 100 mm. 79 kg.-os 23.20 K, 200 mm. 79 kg.-os 23.10 K, 100 mm. 78 kg.-os 23.10 K, 150 mm. 78 kg.-os 23 K, 90 mm. 77.5 kg.-os 22.80 K.

Felsőiszaai 300 mm. 79 kg.-os 23.10 K, 1000 mm. 79 kg.-os 23.10 K, 500 mm 79 kg.-os 23 K.

Fehérmegyei: 100 mm. 79.5 kg. 23.10 K, 1960 mm. 77.5 kg. 22.70 K, 340 mm. 75 kg. 20.90 K.
Pestvidéki: 100 mm. 80 kg. 23.40 K, 300 mm. 79.5 kg. 23.10 K, 100 mm. 79 kg. 23.18 K, 2025 mm. 78.3 kg. 23.20 K, 100 mm. 78 kg. 22.80 K, 300 mm. 77 kg. 22.70 K.
Hartai: 1900 mm. 78.5 kg. 23.15 K.
Felsőm.: 200 mm. 79 kg. 23.10 K.
Bácskai: 2850 mm. 75 kg. 22.25 K.
Rozs. 100 mm. 19.40 K, kpf., pari.
T.árpa. 220 mm. 18.50 K, ab hajó.
Zab. 250 mm. 20.80 K, 100 mm. 20.90 K, mindkpf.
 Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1913. áprilisra .. 24.— K
 Rozs áprilisra .. 21.04
 Zab áprilisra .. 21.94
 Tengeri 1913. májusra .. 15.76

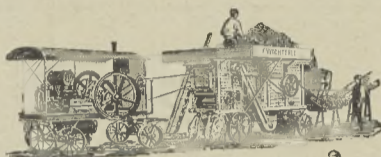
Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1912. nov. hó 22-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)
 Felhozott a szokott községekben 220 szekér réti széna, 26 szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 33 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 5 szekér egyéb takarmány (lucerna és zabosbüköny stb.), 100 zsák szecska.
 A forgalom élénk.
 Arak q-ként álllérben a következők:
 Réti széna I. r. 940—1060, réti széna II. r. 640—900, réti széna csomagolása 560—600, muhar 900—1080, zsupszalma 440—500, alomszalma 340—400, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-büköny 940—1100, lóhere —, lucerna —, köles —, sarju — szalmaszecska 500—520, Összes kocsiszám 297. Összes súly 356.400 kilogramm.

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**

Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

FORRAI D. legrégibb motorkereskedő
BUDAPEST,
 V., Szemere-u. 2. sz.

Szállít elsörangú **Motorokat** minden tüzelő minőségben :::: anyagra.
 Ényelmes fizetési feltételek!

Nagy tirolai tenyésztés-és haszonállat eladás.
 A tirolai tartományi kulturteremtés állatértékesítő állomása díjtalanul közvetíti a haszon- és tenyészállatok eladását az összes Trolban tenyésztett szarvasmarhafajtákból. Szürke-barna hegyi-állat, etschtali, ulteni, pingauti, alsóinntali, foltos állat (berni típus) pusterthali stb. fajtákból. Kész a vevőknek a bevásárlásnál és az állatok elszállításánál minden lehető támogatást nyújtani. — Kívánságra az állatértékesítő kimutatásokat megküldi és az összes felvilágosításokat az eladandó állatokról, ár, vásár, stb.-ről díjtalanul közli.
Viehverwertungstelle des Tiroler Landeskulturrates in Innsbruck, Karlstrasse No. 9.
 November és december hónapokban van a legjobb bevásárlási alkalom.

Lószerszám, butor és kasszák,
 kézikaratták új és használt, továbbá 100 pár díszlószerszám, mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítéssel, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és új esőköpnyegek, halinacsizmak, zöld munkaszubonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermeknyerges, legyverek, régi és új kardok, revolverek, másolóprések, gyeploszárak, bandage-ok és mindenféle hasonló szerzsámok olcsóbban, mint bárhol kaphatók. Egész berendezések, szállodák és kávéházak részére. Teljes lakásberendezések a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.
WIEN, IX, TRÖDLER ALLE 105.
 Szállítok utánvétel mellett. — A meg nem felelők kicseréltetnek. A cs. kir. államtisztviselő szállítója. Kérem ügyelni a 105. számra.

Óriás angol emdeni libák á 16—20 kor.
Fajtisza gyönyörű pekingi réczék á 6.—8.— kor.
Hőfehér tenyészpulykák á 8—10 kor.
Hőfehér wyandottok á 8—10 kor. darabja.
 Kaphatók: **CSALA, Fehér m. FAJBAROMFITENYÉSZET VEZETŐSÉGÉNÉL.**

TEJ
 szállít kannák.
 KLEINERER FLEISCHER
 Vas-és Tempéru yárat
 MILLING BECS mellett
 árják yzék in yjen.

Vétel.
 Megbízható uradalmaktól veszek 1—2 waggon prima tavaszi vótomag búzát. Megmintaított legolcsóbb árajánlatot kér
PROHASKA HUGÓ
 DETTA
Gazdák figyelmébe!
50%
 M. kir. szabad. 12821-900 A. 905.
 mint bármely más világítóanyag a

Préselt buzaszalmát és zab szalmát
 szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
Zombor.

Czirokfejtő-gépet kézi- hajtásra
 darabonként 40 korona árban ab Temesvár, szállít a **Magyar Kir. Államvasutak Gépgyára Vezérügynökségének Délmagyarországi Vezérképviselése,**
Temesvár-Józsefváros Uri utca 4. sz.

VALÓ-
 di francia különleges-ségek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női óvserek) F. Berguerand fils leghirnevesebb párisi gyárostól legelőyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50.
 Részletes képes árjegyzék ingyen.
 Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kívágotott a »Gazdasági Lapok«-ból

pyroleum
 = világítása. =
 A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyulékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.**
 Számos elismerő levél nálam betekinthető. Próbaküldemények 2 korona utánvétel mellett. Kíváratra prospektus ingyen és bérmentve

szőlő trágyázása.
 Irta **ORDÓDY LAJOS.**
Ára 3 korona.
 Ajánlott küldéssel **3.45 K.** Utánvétel küldve **3.65 K.**
 Gyakorlati utmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük.
 Megszerezhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában **Budapest, József-utca 15.**

TÓTH FERENCZ EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALAT
 FŐÜZLET: BUDAPEST VII., WESELENYI-U. 56. TELEFON 165—27.
 FIÓK-ÜZLET: SZATMÁRNÉMETI ÁRPÁD-UT 1. TELEFON 3—57.
TERVEZ ÉS KÉSZIT:
 Légszesz-, vízvezeték-, fűtés-, csatornázást, gazdasági berendezés, önitató- és tejhűtő-készüléket, szennyvízterítő telepeket. +++++
Költségvetések és tervezések díjtalanul eszközöltetnek.

Degen Jakab BUDAPEST
IX., Közraktár-utca 28.
HIRDETÉSEK
 felvértnek a kiadóhivatalban: **Budapest, József-utca 15.**

Szabad. Egyetememes „QUADRAT” tengeriművelő.
 A **3,** esetleg **4-soros** gép 65, 70, 75 cm. fészektávolságra **es fészket váj, betakar.**
Egészen új, tökéletes növényvédelmet eredményező rendszer szerint **kapál** és végül **exxirpál** is.
Egyedüli e célra szolgáló eszköz, melynek **kezelése egyszerű.**
 Általa minden irányban **pontos es fészekrend** létesíthető és **aránylag csekély vonóerőt** igényel.
MINT KAPÁLÓ GÉP

Szilárd szerkezet mellett minden irányban állitható.
 Munkája minden tekintetben **biztosan szabályozható.**
 Megrendelhető **DEBRECZENI LAJOS és TÁRSA** cégnél **NAGYVÁRADON.**
 Kíváratra prospektus **és bérmentve.**

A VILÁG LEGJOBB GŐZEKÉJE!

CHARLES BURRELL & SONS LIMITED THETFORD, ANGLIA VILÁGHÍRŰ GŐZEKEGYÁR VEZÉRKÉPVISELETE. ♦♦♦

Utolérhetetlen munkaképesség! ♦♦♦♦ Kevés tüzelőanyagfogyasztás!

ELADÓ BIRTOKOK:

Biharmegyében:

1. Körülbelül 565 m. h. jóminőségű, kitűnő termőképességű, nagyobbrészt szántóföld, uri lakkal, megfelelő gazdasági épületekkel. Vasúti fővonal, állomás közelében, nagyforgalmu nagyköztség mellett. A birtokot országút szeli ketté.
2. Körülbelül 546 m. h. elsőrendű szántóföld, rét és legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, uri lakkal, vasúti fővonal mentén, országút mellett forgalmas nagyközségtől félórnyira.

Tolnamegyében:

3. Körülbelül 1364 m. h. igen jó minőségű, kissé hullámos fekvésű birtok, mind szántóföld, kevés legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól félórnyira.

Vasme gyében:

4. 688 m. h. szépen berendezett, jó termő birtok, 485 m. h. szántó, többi rét és legelő. Megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól 3 kilométernyire.

Ezen birtokok kisebb-nagyobb területekben vagy egészben eladók. — Vesszünk parcellázásra alkalmas birtokokat. — Bérleteket közveitünk. — Birtokokra kedvező feltételek mellett törlesztéses kölcsönöket nyújtunk. — Minden kérdézősküdesre gyors és kimerítő választ adunk.

Nemzeti Pénzváltó részv.-társaság Parcellázási osztálya
Budapest, V. ker., Gizella-tér 1. (Haas-palota).

Valódi „HAUPTNER“

Ió és szarvasmarha nyirógépek

Elismert legtokéletesebb, mindenütt kedvelt gyártmány. Rendelésnél kérjük megadni, hogy ló, istállózott marha vagy gulyabeli marha nyírására szolgáljon-e. Az ollólapok élesítését elvállaljuk.

8544. sz. A legolcsóbb és a Hauptner gépek összes előnyeit bíró gép. 52^{cm} átmérőjű hajtókerékkel, 2 méter hosszú spirálrugóval, 1 ollóval K **75.—**

8565. sz. A legkeresettebb minta. Erős, szolid gép, szijzsinór hajtással, 2 ollópárral K **138.50**

8570. sz. Uj, dörzsáttételi kitűnő nyirógép, 2 ollópárral K **168.—**

Raktáron vannak a magyarországi vezérképviselő

GEITTNER ÉS RAUSCH — főherczeg udvari szállító czégnél —

BUDAPEST, VI. kerület, Andrásy-ut 18/G (Saját ház).

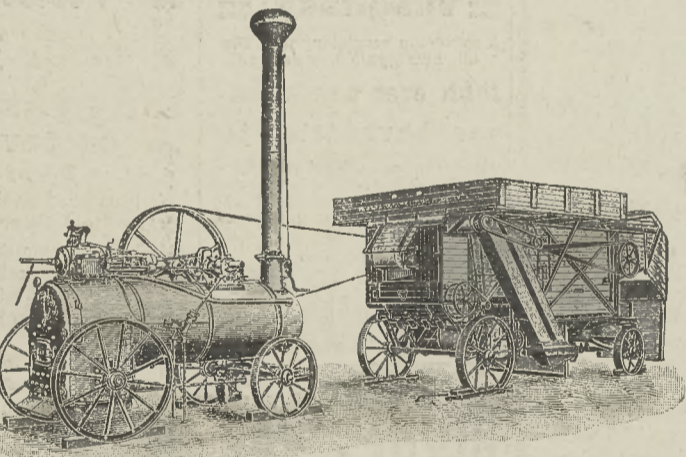
A M. Kir. Államvasutak Gépgyárában
gyártott legujabb szerkezetű

gőzcséplőkészlet

acélkeretű golyóscsap-
ágyas cséplőgéppel és 10 légkörnyomásra berendezett lokomobillal

Nagy munkateljesítmény. Olcsó üzem. Tartós szerkezet. Legujabb rendszerű

államgépgyári benzinmotorok szab. porlasztóval
(Karburátor) és szelephűtőkészülékkel ellátva.

Rendkívüli gazdaságos, földgázüzemre is alkalmas államgépgyári

szivógázlokomobilok

utimordonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók, szalma kazalozók, államgépgyári félstabil lokomobilok ipari célokra

Compound gőzgépek.

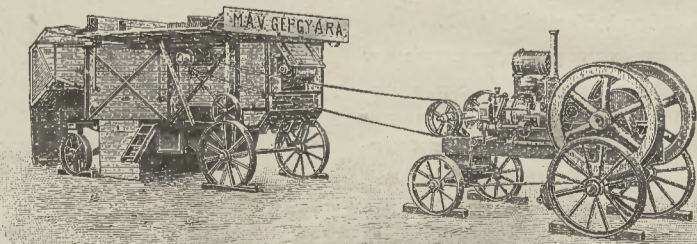
Kalmár-féle gabonatisztító rosták. Malomberendezések,

resiczai aczélekék, boronák,

LAAS-rendszerű répakapák stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, Váci-körut 32.

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár r.-t. gyártmányai: „LOSONCZI“ tolóhengeres, „REKORD“ meritőkanalas rendszerű és szabadalmazott

„REKORD II“ műtrágyavető szerkezettel kombinált sorvetőgépek. Különleges répavetőgépek.

Új és egyszer használt zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás. Kézi, manilla aratógép kévekötozók kartellen kívül.

Távirat:
NAGELA.

NAGEL ADOLF Budapest, Arany János-utca 10.

Telefon:
35-92.

„RUHROL”

Borjuhasmenés elleni lapdacsok **Rapold Miksa** cs. és kir. ker. állatorvos utasítása szerint és a cs. és kir. belügymin. által általános eladásra engedélyeztetett.

Egyedül biztos szer a borjuhasmenés ellen. Tirol összes tenyészegyleteiben kitűnő eredménnyel használtatik.

Szállítatik 1 és 2 tuczatot tartalmazó dobozokban.

Egyedüli előállító:

HOCHSTÖGER gyógyszerész, **LANDECK**, Tirolban.

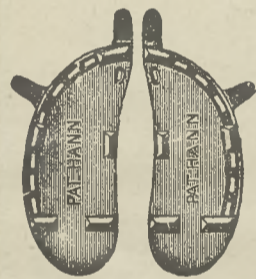
Prospektus ingyen. ☐☐ Elismerő- és köszönőiratok száza.

Ökörpatkók

alkalmasak, tartósak és olcsók.

„HANN” jeggyel ellátva.

Kérjen és figyeljen pontosan ezen jegyre, mert patkóink minden tekintetben utolérhetlenek!

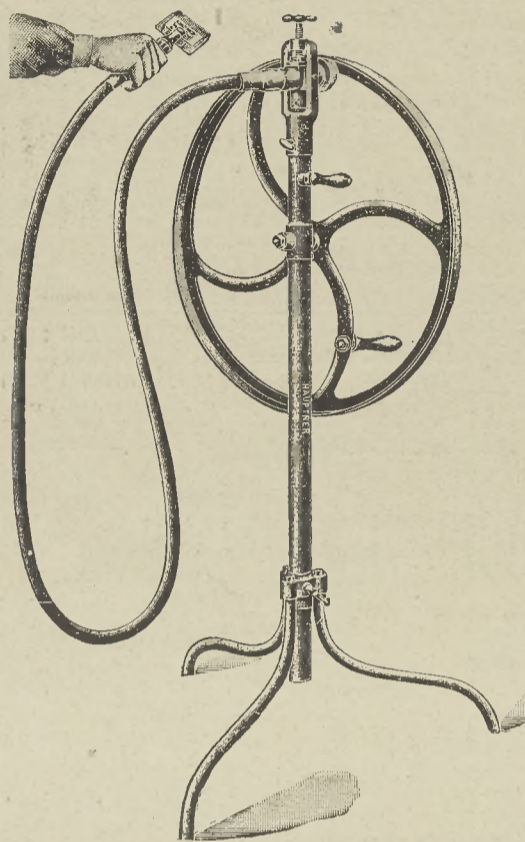
Rendes csülökpatkók ökrök részére. Szabadalmazott lópatkók, első díjakkal kitüntetett patkók, igás és háttas lovak részére, szakférfiak által legmelegebben ajánlva. Patkó- és csülökszegek. Sróf- és rúdvasalások, vasalási eszközök és szerszámok.

M. HANN'S SÖHNE

RAINFELD a/d. Gölsen N.-Ö.

Lyukfuro v. srófkészülékes hordódugólemezek cégnyomattal vagy anélkül, szállításra és beraktározásra szánt hordókhoz minden nagyságban és mennyiségben.

Minták és árjegyzékek ingyen!

„Hauptner”

nyirógép dörzshajtásra legújabb javított modell.

Szilárd, szabályozható álvánnyal, összehajtható háromlábbal. Lendkerék átmérője 62 cm. Kiválóan gyorsan járó, erősen szerkesztett, nagy üzemképességű gép. Szabályozható dörzshajtással. 2 m. hosszú, hajlékony spiráltengetelyvel bőrtömlőben, tengelytartóval s precíziós fogantyúval. Összes kellekeivel, beleértve láda és csomagolást.

*8570. Két nyirófésűvel ló- és marhanyírásra K 168.—
8571. Két nyirófésűvel juhnyírásra ... K 168.—
*8572. Lovaknak, szarvasmarháknek és juhoknak K 191.—
8573/a. Készülék K 42.—

Kérje nyirógépekről szóló árjegyzékünket.

Raktáron van a vezérképviselő

Geittner és Rausch

cégnél

Budapest, VI., Andrassy-ut 18/G. (Saját ház.)

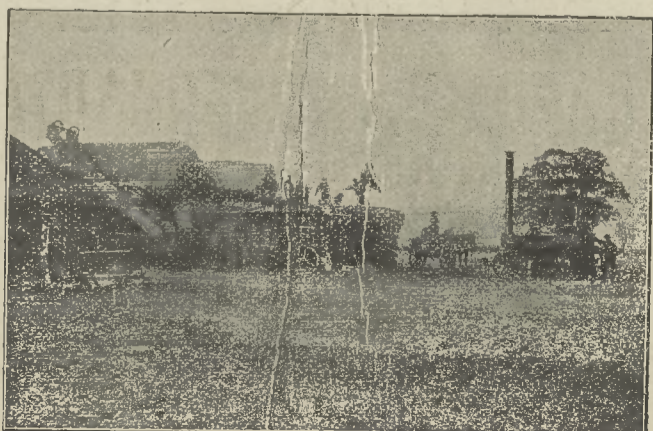
A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Ajánlott küldéssel 3.45 korona.

Utánvétellel küldve 3.65 korona. Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, **Budapest, VIII., József-utca 15.**

GARRETT RICHARD AND SONS LEISTON

(Angolország).
Alapítva 1778-ban.

Telített és tulhevitett gőzlokomobilok és félstabilgépek mint a jelenkor legmegbízhatóbb és leggazdaságosabb üzemgépei mezőgazdasági és ipari célokra.

Complet cséplőgarnitúrák. Gőzteherautomobilok, gőzutimozdonyok: ipartelepek és vállalkozók elengedhetetlen szállító eszközei

Uti gőzhengerlők

csekély átalakítással traktorként hajtóerőnek is alkalmazhatók.

Mac Laren egy- és kétrendszerű gőzekék.

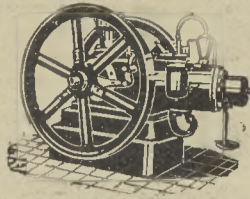
Vezérképviselő: **Fleischl Samu** cég, BUDAPEST, V. kerület Nádor-utca 28. szám. I. em.

☐☐ Szívesen szolgálók felvilágosítással és árajánlással. Díjtalan mérnöki kiküldetés. ☐☐

„CLIMAX“
 nyersolajmotor
 Pénzt takarít meg!!

Legolcsóbb, legbizto-
 sabb tüzemerő. — Ver-
 senyképes árák. —
 Elsőrangú minőség. —
 Több 100 referenzia.

KÉRJEN AJÁNLATOT.

BACHRICH és TÁRSA
 Betéti társaság
 Budapest, V/v., Váci-körút 59.
 Telefon szám: 71-01. ☐☐ Sürgőnyezim: „CLIMAX“.

„Gazdasági szerszámkenőcsünk“

az egyedüli szer, mely mindennemű bőr- és
 lószerszámot fényessé és tartóssá tesz, egy-
 szersmind a legfinomabb boxkenő.

5 kg-os postacsomagban kg-onként 3 korona 60 fillér
 barhova bérmentve, utánvétellel szállítatik.

Turini világkiállításon kitüntetve.

Benes Testvérek
 vegyészeti gyára, GYŐR.

Gróf Csekonic Endre zombolyai uradalmában
 előléptetés tolytán

három gazdasági gyakornoki állás

juított üresedésbe, melyekre oly gazdasági akadémiát végzett gazdá-
 szok folyamodhatnak bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem
 küldetnek, kik önkéntesi évüket leszolgálták, a magyar és német
 nyelvet szóban és írásban bírják. A szerb nyelv bírása előnyt biz-
 tosít. Az ezen állásokkal egybekötött javadalmazás és egyéb felté-
 telekről az alulírt jószágigazgatóság ad felvilágosítást.

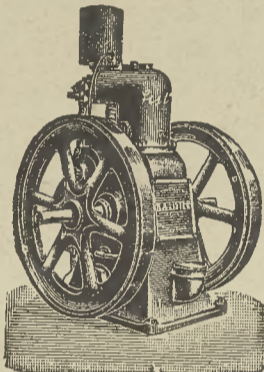
Zombolya, 1912. október 24.

Baar József
 urad. jószágigazgató.

126 darab
 4 éves magyar tinóborju
 eladó.
 Esztári gazdaság
 Bihar megye.

LISTER-féle eredeti angol
 benzinmotorok.

Aranycémmel kifizetve Wien-
 ben, az 1910. évi erdészeti és
 vadászati kiállításon.

Álló és magánjáró. Leg-
 kisebb tüzelőanyagszükség-
 let. Minden hajtóerő céljaira 2/3-
 tól 8 HP-ig. Villanydelejes gyújtás.
 Egyszerű üzembeállítás. Előnyös
 fel- és le-állítások. A legjobban
 ismert Lister-féle lefűző gyártása.
 Árjegyzék és értesítések ingyen.

R. A. LISTER & Co.
 Ges. m. b. H.
 Wien, III. 2. Hintere Zollamt-
 strasse 9.
 Vizsonteladók és ügynökök keres-
 tetnek.

IDEJE,

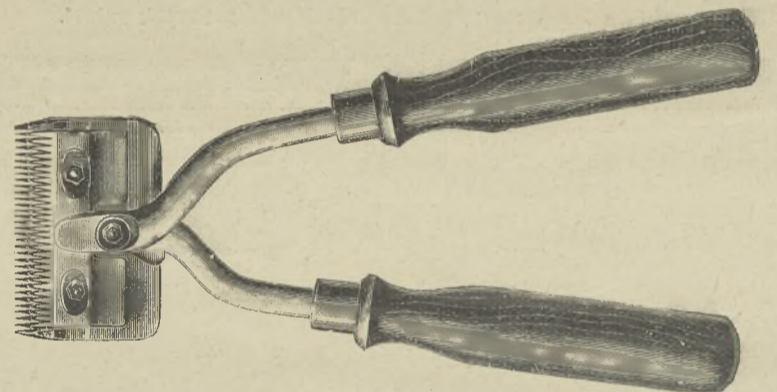
hogy a közeledő karácsonyi
 ünnepekre levelezőlapon gaz-
 dagon illusztrált 4000 ábrát
 tartalmazó főkatalógusomat
 kérje, a mely ajándék-, szük-
 ségleti- és alkalmi cikkek bő
 választékát tartalmazza s a
 melyet

Hanns Konrad
 cs. és kir. udv. száll. áruháza
 Brüx No. 1985. (Cseh-
 ország.)
 ingyen és bérmentve küldi.
 Nikkel zsebórák K 4.20. Ezüst-
 órák K 8.40. Nikkel ébresz-
 tők K 2.90. Ingaórák K 8.50.
 Kakuk órák K 8.50. Harmoni-
 kák K 5.—. Hegedűk K 5.80.
 Revolverek K 6.—. Manufak-
 tur-, bőr-, acélárak, háztar-
 tási cikkek, dohányzókész-
 letek, játéktárgyak stb. bő
 választékban. Küldés után-
 vétellel vagy előre fizetés mel-
 lett. Nincs kockázat, kicse-
 relés megengedve, vagy a
 pénz vissza.

„HAUPTNER“ kézi ollók.
 Ló- és szarvasmarháknak.

Kétkezű használatra.

(Kettősfésű rendszer).

A Hauptner ollók már több mint 40 éve a legnagyobb elterjedtségnek
 örvendenek. E cikkek gyártását a Hauptner H. cég Németországban a hatvanas
 években kezdte meg s azóta e nemből utolérhetetlenül áll. Csakis legjobb minő-
 ségű, kitűnően kidolgozott valódi angol öntött acél használják fel, ami az
 olló jó vágására nagy befolyással van. Mivel számtalan utánzata van a Hauptner
 ló- és marhanyíró ollóknak — érdekében áll a vevőknek csakis **Hauptner**
ollót kérni s a Hauptner bélyegzésre ügyelni.

*8501. Hauptner lónyíróolló, Clark I. rendsz. finoman csiszolva, fekete
 fogantyúkkal, 2 csavarral K 6.50
 8502. Ugyanaz, Clark II. rendsz. B modell egyszerűen csiszolva,
 sárga fogantyúkkal „ 4.90
 *8504. Hauptner lónyíróolló, A modell, homályosra nikkelezve,
 fekete fogantyúkkal, 1 csavarral, az emeltyű a fésülappal acélcsavar-
 ral összekötve „ 7.90
 8505. Hauptner lónyíróolló, D modell, homályosra nikkelezve,
 vörös fogantyúkkal, könnyen szétszedhető „ 6.60

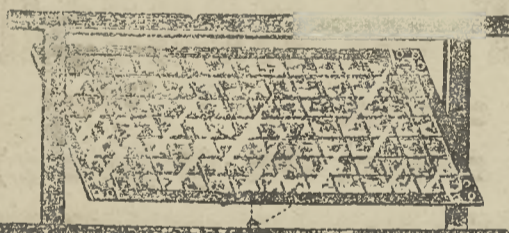
Kérje nyírógépekről szóló árjegyzékünket

Geittner és Rausch

főh. udv. szállító cég

Budapest, VI., Andrásy-út 18/G szám (Saját ház).

HERKULES IDOMVASABLAK
Sodronyüveges istállóablak.

Mindennemű kőművesi és gazdasági építkezé-
 sekről szakzerű költségvetésekkel készséggel
 szolgálunk. Mindennemű vasszerkezeti munká-
 latokat elvállal és elkészít:

FARKAS ÉS TÁRSA
 vasszerkezeti gyára
 BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 8.
 Telefon 82-70. — Kérjen ingyen árjegyzéket.

HERKULES IDOMVASABLAK

MEGJELENT

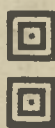
KODOLANYI-féle 1913. évi

GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

teljesen átdolgozva és kibővíve, súlyra nézve
 könnyebb s így tényleg zsebben hordozható.

53-ik ÉVFOLYAM.

Ára helyben 2 korona 80 fillér. Ajánlott
 postai szétküldéssel 3 korona 25 fillér.
 Utánvétellel küldve 3 korona 45 fillér.

Megrendelhető a GAZDASÁGI LAPOK
 kiadóhivatalában, Budapest, VIII. ker.,
 József-utca 15. szám alatt. ■■■■■■■■

KLISÉKET
MINDENMÉLY NYOMTATVÁNYOKHOZ
SZÉP ÉS TISZTA MIVITELBEN
PONTOSAN ÉS OLCSÓN
KÉSZIT
KOBLINGER GYULA
PHOTOGINKOGRAFIAI MŰINTÉZETE.
BUDAPEST
VII. CSENGERI UT. 22.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEK IS PONTOSAN
ESZKÖZÖLTETNEK.

**Benzincsép lő =
Készletekét**
LÉGMÉGBIZHATÓBB SZERKEZETTEL
— GYART A —
MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI. VÁCZI-UT 141.
ÁRJEGYZÉK INGYÉN

Az idei ázott és ki- lugozott takarmányt

a Barthel-féle takarmánymész és só pótlásával kell javítani, mert különben **hasmenés, emésztési zavarok és csontbetegségek** képződnek. Gazdák, kérjétek határozottan

Barthel takarmánymészét,

mert csak ez vált be **19 év óta** a legjobbnak. A költség kicsi, hatása nagyszerű. Leírás díjtalan. 5 kg. próbacsomag 2 kor., 50 kg. 11 kor. ab Budapest

Michael Barthel & Comp.
Wien, X. Siccardsburggasse 44.

Egyik, körülbelül 3000 magyar hold kiterjedésű gazdaságunk vezetésére, tapasztalt, ügyes

kerületi intézőt

keresünk. Pályázótól megkívántatik magyar állampolgárság, a magyar és német nyelv teljes ismerete, gazdasági akadémiai, vagy főiskolai végzettség, valamint hosszabb, alapos gyakorlat kimutatása az összes gazdasági üzemágakban, főképen a cukor- és répatermelés, tejgazdaságot és hizlalást illetően.

Kizárólag olyan pályázók, kik kiterjedt répatermeléssel kapcsolatos előkelő üzemekben hosszabb ideig eredményesen működtek, szivesk djenek „curriculum vitae”-vel és bizonyítványmásolatokkal teljesített ajánlataikat a referenciák felsorolásával a

Garamvölgyi cukorgyár részvénytársaság,
Oroszka, Bars megye

czimre beküldeni.
Fizetés és belépés megállapodás szerint.

forduljon minden érdeklődő, ki szíveskedtet elsőrendű fajtáit anyagra

NAGYENYED- re
Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték,
sétányfák, díszcserjék, tölvevények, kertésznövények, boggyógyümölcsök stb.

SZŐLŐOLTVÁNYOK
(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen. —

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Lópokróc előnyarájajánlat!

Legkisebb szükségletnél is gyári áron!

Hogy sikerrel küzdhesünk a külföldi verseny ellen, közvetlen a fogyasztókkal óhajunk összeköttetésbe lépni. Árunk még kisebb vételeknél nem létezett alacsonyága és áruink elsőrendű kiváló jósága reményleni engedi, hogy a hazafias gazdaközönseget állandó vevőinknek nyerjük meg. **Hogy ezt elérhessük, bármely posta- vagy vasútállomásra már két darab próbamegrendelést is bérmentve szállítunk.**

Árunk: Elsőrendű, nehéz téli uradalmi gyapjupokrócok
1. sz. legjobb minőségű, 220 cm. hosszú, 175 cm. széles, ára 11.— korona.
2. sz. legjobb minőségű, 200 cm. hosszú, 165 cm. széles, ára 9.50 korona.
3. sz. legjobb minőségű, 180 cm. hosszú, 145 cm. széles, ára 8.— korona

darabonként, minden kívánt színárnyalatban.

Rendelések a beérkezés napján a legpontosabban eszközöltetnek.

Ilyen minőségben és méretben ezen árt egyetlen bel- vagy külföldi cég nem szállíthat.

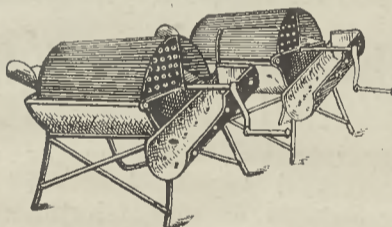
Megrendelési cím:

„SOHR” Magyar Lópokróc Szétküldési Telepe, Somogyszill.

ILLGNER-féle burgonya- és répamosók

lebillenthető vizteknő és kettős kiürítő csigával.

anyagot és szerkezetet illetően a legjobbak. Ezek még **nagyon szennyes takarmányokat is kifogástalanul takarítanak** egy pár perc alatt **legkisebb erő felhasználása mellett.**

Burgonya vagy répa takarmányozása, akár nyersen, akár gőzölve, csak akkor lehet **a marhára előnyös és egészséges**, ha ezen takarmányfélék teljesen **mentesek a homoktól s földtől.**

Ezt csak

ILLGNER-féle burgonya- és répamosóval lehet elérni.

Vezérképviselő Ausztria-Magyarországra:

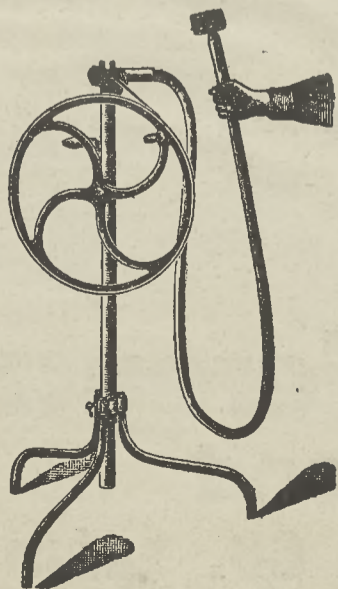
TURSKI, JANOWSKI & COMP.

mezőgazdasági segédeszközök kivitele

WIEN, I., FRANZ JOSEFS-QUAI, INDUSTRIEPALAST.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve,

Derék ismételőrusítók mindenütt keresve.

Eredeti H A U P T N E R nyirógép.

Sok év alatt a legkitünőbbben bevált és leghasználtabb modell.

A legökéletesebb szabályozható s könnyen hordozható állvánnyal összecusukható háromlábbal. A lendkerék átmérője 51.5 cm. Háromszögletű szíjhajtással, 2 m. hosszú, hajlékony spiráltengelyvel bőrtömítőben, tengelytartóval s precíziós fogantyúval. Összes kellekeivel, beleértve láda és csomagolást.

*8565.	Két nyirófésűvel ló- és marhanyírásra	K 138.50
8566.	Két nyirófésűvel juhnyírásra	138.0
8568.	Két nyirófésűvel ló-, marha- és juhnyírásra	163.50
8568.	Köszörülőkészülék hozzá	30.50

Kérje nyirógépekről szóló árjegyzékünket.

GEITTNER és RAUSCH

főh. udv. szállító cég

Budapest, VI., Andrásy-ut 18 G. szám alatt.

Valódi

„HAUPTNER“

ló és szarvasmarha nyirógépek.

Elismert legtökéletesebb mindenütt kedvelt gyártmány.

Rendelésnél

kérjük megadni, hogy ló, istállózott marha vagy gulyabeli marha nyírására szolgáljon-e.

Az ollólapok élesítését elvállaljuk.

8544. sz. A legolcsóbb és a Hauptner gépek összes elnyeit bíró gép. 52^m átméőjű hajtókerékkel, 2 m. hosszú spirálrugóval, 1 ollóval ... K 75.—

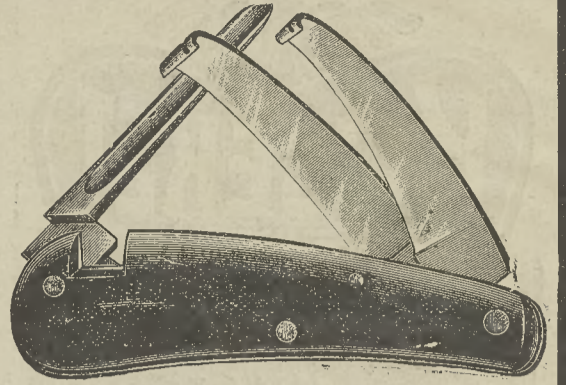
8565. sz. A legkeresettebb minta. Erős, szolid gép, szijzsínor hajtással, 2 ollópárral ... K 138.50

8570. sz. Új, dörzsáttételű kitűnő nyirógép, 2 ollópárral ... K 168.—

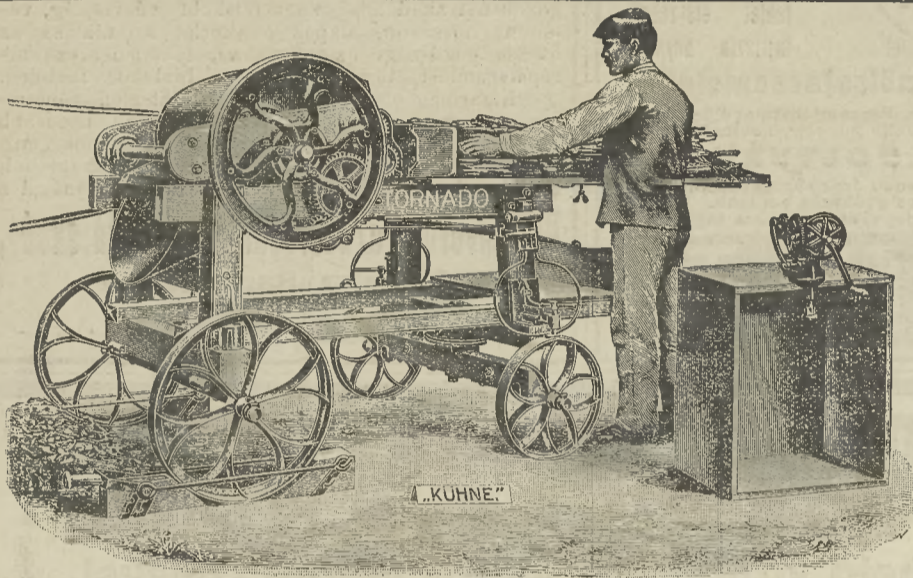
H. HAUPTNER

világhírű berlini műszergyáros gyártmánya.

Az 1910. évi brüsszeli világkiállításon versenyen kívüli jury tag. Az 1910. évi buenos-airesi világkiállítás „Grand Prix“-el kitüntetve. 4117. sz.

PATAKÉSbecsukható, háromágu 9¹/₂ cm. hosszú, tartalmaz: patafaragót, domboru kusztorát, patafurót K 6.50**VEZÉRKÉPVISELŐ: GEITTNER ÉS RAUSCH****FŐHERCZEGI UDVARI SZÁLLÍTÓ CZÉG**

Budapest, VI., Andrásy-ut 18/G. (Saját ház)

KÜHNE mezőgazdasági gépgyár r. t. MOSONBAN

elismert elsőrendű kivitelben szállít modern

takarmánykészítőgépeket

motor-, járgány- és kézi hajtásra.

KÜLÖNLEGESSÉGEK:

„TORNADO“ kukoriczaszartépgépek. Répamosógépek betonvályuban.

Angol darológépek merőleges kövekkel stb.

Elsőrendű benzinmotorok.

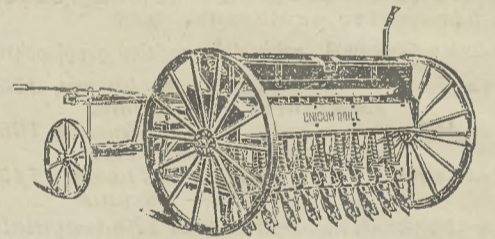
Új, szállítható erőhajtású kukoriczamorzsolók.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Magyarországi főraktárak: Debreczen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

MELICHÁR RÉPAVETŐGÉPEI,

műtrágyaszóróval egyesítve, az egyedüli versenynélküli gépek. Szakszerű szerkezete, jó anyaga és megbízható működése elismerten a legjobb. Idejében gondoskodik minden gazda ezen gépek beszerzéséről.

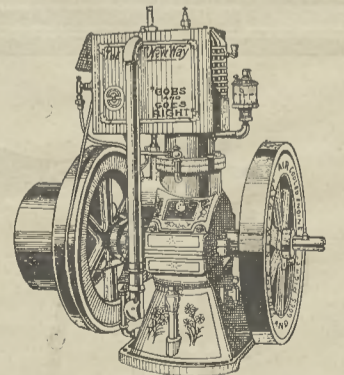
Takarmánykészítőgépek

kézi- és erőhajtásra a legmodernebb szerkezettel és legtökéletesebb kivitelben olcsó árak mellett!

Ujdonság!!**„New-Way“**

léghűtéses hordozható benzinmotorok, csővezeték és víztartály nélkül. A motor-technika legszebb és legsikerültebb vívmánya.

Kérjen ábrás leírást:

Bächer Rudolf Melichár Ferencz Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond**

Budapest, VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

1913. január hó 1-től VI., Teréz-körut 26.